

פתרון מבחן 6.2012 - שנת המס 2011

הנחיות כלליות

1. כל שאלה עומדת בפני עצמה. אין שאלה אחת המכילה נתונים המתייחסים לשאלה אחרת.
2. משמעות המונחים המוזכרים במבחן היא כמשמעותם בחוקים ובתקנות הרלוונטיים, בהנחיות ובכללי מס הכנסה ובהנחיות המוסד לביטוח לאומי, אלא אם כן צוין אחרת בשאלה.
3. במקרים הרלוונטיים, אם לא צוין אחרת בשאלה, העובדים והעובדות הם תושבי ישראל, רווקים בני 30, עובדים רגילים אצל מעבידם היחיד, שזו להם הכנסה יחידה והם אינם זכאים לכל הטבת מס חריגה, למעט זו המוקנית להם על פי נתוני השאלה.
4. במקרים המתאימים בפרק מס הכנסה במבחן, אם לא צוין אחרת בשאלה, יש להתחשב בנקודות זיכוי.
5. אם לא צוין אחרת בשאלה, חישוב מס הכנסה הנערך לבני זוג נשואים הוא חישוב נפרד.
6. אם לא צוין אחרת בשאלה, הזכויות המוקנות לעובדים ולעובדות הן הזכויות המזעריות הנובעות מהחוקים, מהתקנות ומצווי ההרחבה הרלוונטיים. כלומר, אם לא נכתב אחרת בשאלה, המעביד אינו צד להסכם קיבוצי מיוחד או כללי, אין הסדר קיבוצי, אין צו הרחבה ענפי שהוראותיו חלות על המעביד והעובדים ולא קיים הסכם עבודה אישי שהוראותיו רלוונטיות לשאלה.

מס הכנסה

שאלה מספר 1. חוה, חשבת השכר, מנויה בחוג ספורט. עלות החוג - 420 ₪ בחודש. המעביד משלם 30% מעלות החוג וחוה משלמת את היתרה. מהו הסכום שיש לזקוף לשכרה של חוה לצורך חישוב מס, בִּשְׁל החוג? א. 126 ₪ ב. 140 ₪ ג. 0 ₪ ד. 420 ₪	
פתרון	
פקודת מס הכנסה - ס' 2(2), 17 (רישא)	סעיפים רלוונטיים
לפי סעיף 2(2)(א) לפקודת מס הכנסה, "הכנסת עבודה" היא: " השתכרות או ריווח מעבודה; כל טובת הנאה או קצובה שניתנו לעובד ממעבידו; תשלומים שניתנו לעובד לכיסוי הוצאותיו, לרבות תשלומים בִּשְׁל החזקת רכב או טלפון, נסיעות לחוץ לארץ או רכישת ספרות מקצועית או ביגוד, אך למעט תשלומים קאמור המותרים לעובד כהוצאה; שווי של שימוש ברכב או ברדיו טלפון נייד שהועמד לרשותו של העובד; והכל - בין שניתנו בכסף ובין בשווה כסף, בין שניתנו לעובד במישרין או בעקיפין או שניתנו לאחר לטובתו; " השתכרות המעביד בעלות החוג, סך של 126 ₪ בחודש, מהווה הכנסה מעבודה אצל חוה, לפי ס' 2(2)(א) לפקודה. סכום זה יִזְקָף לשכרה. תשובה א.	הסבר הפתרון

שכרו של זיו קבוע - 9,670 ₪ בחודש. ב-4/2011 קיבל שתי מתנות. האחת - מתנה לחג הפסח מנעד העובדים, בשווי 240 ₪, מדמי הנעד שהפרישו העובדים (כולל זיו) בכל חודש. השניה - המקאת שי מהמעביד, על סך 150 ₪, לרגל יום הולדתו של זיו. היו אלו המתנות הראשונות שקיבל זיו בשנת 2011. מהו שכרו של זיו לצורך חישוב מס ("ברוטו למס") בחודש 4/2011 ? א. 9,860 ₪ ב. 9,670 ₪ ג. 9,820 ₪ ד. 9,710 ₪	שאלה מספר 2.
פתרון	
פקודת מס הכנסה - ס' 2(2). תק' 4(2) לתקנות מס הכנסה (ניכוי הוצאות מסוימות), חוזר מס הכנסה 34/93 (חטיבה משפטית / ניכויים).	סעיפים רלוונטיים
המתנה שקיבל זיו מועד העובדים, מדמי הנעד שהפרישו עובדי החברה (כולל זיו) בכל חודש, אינה מהווה הכנסה אצל זיו. מתנה שנותן מעביד לעובדו לרגל אירועים החוזרים על עצמם מידי שנה, כמו מתנות לרגל חגים, ימי הולדת, שי ליום האשה וכו' - מתנות מסוג זה נחשבות הכנסת עבודה אצל העובד לפי סעיף 2(2) לפקודת מס הכנסה, בין שניתנו בכסף ובין שניתנו בשווה כסף, בין שניתנו במישרין או בעקיפין. לפיכך, לשכרו של זיו יזקף סך של 150 ₪, שווי המחאת השי שקיבל מהמעביד לרגל יום הולדתו. שכרו של זיו לצורך חישוב מס ("ברוטו למס") בחודש 4/2011 - <u>9,820 ₪</u>. (= 9,670 + 150) תשובה ג.	הסבר הפתרון
מתוך התחשבות בנבחנים, הוחלט להעניק 2 נקודות, לפני משורת הדין, גם למי שענה בשוגג תשובה ב', למרות שתשובה זו אינה נכונה.	הבהרה

מעבידו של זיו העמיד לרשותו רכב צמוד פרטי (סוג 1) לשימוש. שנת הרישום של הרכב: 2011, קוד תוצר: 0413, קוד דגם: 1011. בכל חודש 6/2011 זיו היה חולה. הרכב נשאר בחניית ביתו של זיו בכל אותו חודש, בלי שזיו עשה בו שימוש, למעט יום אחד בו נסע לסידורים שונים. מהו שווי השימוש ברכב הצמוד שיזקף לשכרו של זיו ב-6/2011? א. 100 ₪ ב. 3,010 ₪ ג. 3,040 ₪ ד. 0 ₪	שאלה מספר 3.
פתרון	
פקודת מס הכנסה - ס' 2(2). תקנות מס הכנסה (שווי השימוש ברכב). טבלאות שווי השימוש ברכב צמוד - המודל הליניארי.	סעיפים רלוונטיים
שווי שימוש ברכב ששנת רישומו 2011, קוד תוצר: 0413, קוד דגם 1011, שיזקף לשכרו של זיו בחודש 6/2011 - <u>3,010</u> ₪. תשובה ב.	הסבר הפתרון

מעבידו של זיו העמיד לרשותו טלפון סלולרי (רט"ן) שניתן להתקשר ממנו למקום העבודה בלבד. זיו לא משלם דבר בשל אותו רט"ן. חשבון הרט"ן ב-3/2011 עמד על 46 ₪. מהו שווי השימוש ברט"ן שיש לזקוף לשכר 3/2011 של זיו ? א. 23 ₪ ב. 50 ₪ ג. 46 ₪ ד. 0 ₪	שאלה מספר 4.
פתרון	
פקודת מס הכנסה - סי' 2(2). תקנות מס הכנסה (שווי השימוש ברדיו טלפון נייד).	סעיפים רלוונטיים
לפי תקנה 2 לתקנות מס הכנסה (שווי השימוש ברדיו טלפון נייד) - "שווי השימוש לכל חודש ברדיו טלפון נייד שהועמד לרשות העובד, <u>למעט רדיו טלפון כאמור שניתן להתקשר ממנו למקום העבודה בלבד</u>, יהיה מחצית מההוצאה החודשית, או 100 שקלים חדשים לפי הנמוך, והכל בניכוי סכום ההוצאה החודשית ששילם העובד בִּשְׁל אותו רדיו טלפון נייד". לפיכך, לשכרו של זיו לא יזקף כל שווי בשל השימוש ברט"ן זה. תשובה ד.	הסבר הפתרון

שאלה מספר 5. חווה, עובדת בת 40, נשואה + ילד יליד 1/6/1993. ב-9/2009 סיימה לימודי מקצוע (הנדסאית חשמל). הלימודים נמשכו שנתיים והיו בהיקף הזקה ל-1,930 שעות לימוד הנהוגות במוסד להשכלה גבוהה. בתום הלימודים זכתה לתעודת מקצוע המוכרת על ידי משרדים ממשלתיים. לכמה נקודות זיכוי זכאית חווה בשנת המס 2011? א. 3.25 נ"ז ב. 3.75 נ"ז ג. 4.75 נ"ז ד. 4.25 נ"ז													
פתרון													
פקודת מס הכנסה - ס' 34, 36, 36א, 66(ג), 40ד	סעיפים רלוונטיים												
לפי ס' 40 לפקודה: "(א) בחישוב המס של יחיד תושב ישראל תובא בחשבון מחצית נקודת זיכוי אם סיים לימודי מקצוע והיה זכאי לתעודת מקצוע, ובלבד שהמציא לפקיד השומה אישור על סיום לימודיו וזכאותו לתעודת מקצוע כאמור. (ב) מחצית נקודת זיכוי כאמור בסעיף זה תובא בחשבון במספר שנות מס כמספר שנות לימודי המקצוע, ובלבד שתובא בחשבון בלא יותר משלוש שנות מס. (ג) מחצית נקודת זיכוי כאמור בסעיף זה תובא בחשבון החל בשנת המס שלאחר שנת המס שבה הסתיימו לימודיו." (ד) בסעיף זה - "לימודי מקצוע" - לימודים לרכישת מקצוע מסוים, בהיקף שעות לימוד הזהה ל-1,700 שעות לימוד הנהוגות במוסד להשכלה גבוהה, כהגדרתו בסעיף 40ג, לפחות; "תעודת מקצוע" - תעודה הניתנת בסיום לימודי מקצוע, המוכרת על ידי משרד ממשלתי. חווה סיימה בשנת 2009 "לימודי מקצוע" שנמשכו שנתיים. כלומר, לפי ס' 40 לפקודה, היא זכאית למחצית נק' זיכוי בשנות המס 2010 ו-2011. נקודות זיכוי להן זכאית חווה בשנת 2010: <table data-bbox="670 1209 1181 1478"> <tr> <td>תושב ישראל</td> <td>2.00 נ"ז</td> </tr> <tr> <td>נסיעות</td> <td>0.25 נ"ז</td> </tr> <tr> <td>אשה</td> <td>0.50 נ"ז</td> </tr> <tr> <td>ילד בשנת בגרותו (יליד 1993)</td> <td>0.50 נ"ז</td> </tr> <tr> <td>לימודי מקצוע</td> <td><u>0.50 נ"ז</u></td> </tr> <tr> <td>סה"כ נקודות זיכוי</td> <td><u>3.75 נ"ז</u></td> </tr> </table> תשובה ב.	תושב ישראל	2.00 נ"ז	נסיעות	0.25 נ"ז	אשה	0.50 נ"ז	ילד בשנת בגרותו (יליד 1993)	0.50 נ"ז	לימודי מקצוע	<u>0.50 נ"ז</u>	סה"כ נקודות זיכוי	<u>3.75 נ"ז</u>	הסבר הפתרון
תושב ישראל	2.00 נ"ז												
נסיעות	0.25 נ"ז												
אשה	0.50 נ"ז												
ילד בשנת בגרותו (יליד 1993)	0.50 נ"ז												
לימודי מקצוע	<u>0.50 נ"ז</u>												
סה"כ נקודות זיכוי	<u>3.75 נ"ז</u>												

זיו, עובד רווק, יליד 6/2/1994, הוא עולה חדש שעלה לישראל ב-1/10/2010. לכמה נקודות זיכוי זכאי זיו בשנת המס 2011? א. 6.25 נ"ז ב. 5.25 נ"ז ג. 6.00 נ"ז ד. 5.75 נ"ז	שאלה מספר 6.
פתרון	
פקודת מס הכנסה - ס' 34, 35, 36, 40ב	סעיפים רלוונטיים
נקודות זיכוי להן זכאי זיו בשנת 2011: תושב ישראל 2.00 נ"ז נסיעות 0.25 נ"ז נער שמלאו לו 16 שנים אך לא 18 שנים 1.00 נ"ז עולה חדש $12 \text{ חודשים} \times \frac{1}{4} \text{ נ"ז} = \underline{3.00 \text{ נ"ז}}$ סה"כ נקודות זיכוי <u>6.25 נ"ז</u> תשובה א.	הסבר הפתרון

שאלה מספר 7. זיו קיבל הלוואה ממעבידו. ההלוואה לא צמודה למדד והיא נושאת ריבית של 4% בשנה. בחודש 12/2011, תקופת הזקופה, עומדת יתרת ההלוואה על 7,530 ₪. אם שיעור הריבית לעניין סעיף 3(ט) לפקודה הוא 5.24%, ואם המדד עלה ב-0.35% בתקופת הזקופה (חודש 12/2011), מהו סכום שווי הריבית שיש לזקוף לזיו (בחישוב חודשי מקורב ומעוגל), בגין ההלוואה בתקופה זו (12/2011)? (התעלמו מעניין המע"מ בחישוביכם) א. 1 ₪ ב. 8 ₪ ג. 0 ₪ ד. 32 ₪	
פתרון	
יתרת הלוואה בתקופת הזקופה - 7,530 ₪. הלוואה לא צמודה למדד. נושאת ריבית של 4% בשנה. מדד עלה ב-0.35% בתקופת הזקופה.	נתונים מהשאלה הרלוונטיים לפתרון
ס' 3(ט) לפקודת מס הכנסה תקנות מס הכנסה (קביעת שיעור ריבית)	סעיפים רלוונטיים
על פי סעיף 3(ט) לפקודה, הנחה בריבית על הלוואה שקיבל עובד ממעבידו, מהווה הכנסה מעבודה. ההכנסה היא ההפרש שבין הריבית הקבועה בתקנות לבין הריבית ששילם העובד. יתרת ההלוואה בתקופת הזקופה עולה על סכום ההלוואה לענין 3(ט) שחל עליו רק שיעור עליית המדד. $7,530 > \text{יתרת ההלוואה} < 7,320$ סכום הלוואה שחל עליו רק שיעור עליית המדד השיעור הנדרש לפי התקנות - 5.24% : $32.88 = 5.24\% / 12 \times \text{שיעור הריבית הנדרש} \times 7,530$ המעביד דרש מהעובד 4% ריבית שנתית : $25.10 = 4\% / 12 \times 7,530$ ההפרש בין השיעור הנדרש לדרישה בפועל : $7.78 = 25.10 - 32.88$ מינימום לפיכך, בחישוב חודשי מקורב ומעוגל, זיו יחויב בשווי ריבית בסך <u>8 ₪</u> בגין תקופת הזקופה. תשובה ב.	הסבר הפתרון

שאלה מספר 8. חוה, בת ה-38, נשואה + 3 ילדים (בני 7, 9 ו-14), עובדת אצל מספר מעבידים. ב-3/1/2011 מסרה למעבידה המשני, זיו, אישור תאום מס מפקיד שומה. לפי אישור תאום המס, עד שכר שנתי של 65,300 ₪ (אצל זיו) יש לנכות מס בשיעור 39%. מעבר לסכום זה יש לנכות מס בשיעור המרבי. שכרה המצטבר של חוה, אצל זיו, עד (כולל) תלוש 8/2011, היה 61,700 ₪. המס המצטבר שזיו נָכָה משכרה באותה תקופה - 24,063 ₪. אם שכר 9/2011 של חוה, אצל זיו, עמד על 8,640 ₪ ("ברוטו למס"), כמה מס הכנסה על זיו לנכות בחודש זה, לאור תאום המס? א. 3,370 ₪ ב. 2,470 ₪ ג. 3,888 ₪ ד. 3,672 ₪	
פתרון	
הסבר הפתרון שכר מצטבר של חוה מ-1/2011 עד 9/2011 : $61,700 + 8,640 = 70,340$ ₪ מס מצטבר שיש לנכות עד 9/2011 לפי אישור תיאום המס : $27,735 = 45\% \text{ שיעור המס המרבי } \times (70,340 - 65,300) + 65,300 \times 39\%$ מס שעל המעביד לנכות בתלוש 9/2011 לפי אישור תיאום המס : $3,672 \text{ ₪} = 24,063 \text{ מס שנוכה עד } 8/2011 - 27,735 \text{ מס מצטבר שיש לנכות עד } 9/2011$ תשובה ד.	

זיו הוא פועל יצור במפעל יצרני בו מתקיימת עבודה במשמרות לענין ס' 10 לפקודה. הכנסתו בשנת המס 2011 - 50,720 בגין עבודה במשמרת ראשונה, 3,420 ₪ בגין עבודה במשמרת שניה ו-67,980 ₪ בגין עבודה במשמרת שלישית. מהו סכום הזיכוי במס בגין משמרות שיקבל זיו בשנת 2011 ? א. 10,620 ₪ ב. 10,572 ₪ ג. 10,059 ₪ ד. 10,710 ₪	שאלה מספר 9.
פתרון	
הכנסה ממשכורת - 122,120 ₪, מתוך 71,400 ₪ בגין עבודה במשמרות שניה ושלישית.	נתונים מהשאלה הרלוונטיים לפתרון
פקודת מס הכנסה, ס' 10. תקנות מס הכנסה (שיעור המס על הכנסה בְּעֵד עבודה במשמרות)	סעיפים רלוונטיים
זיכוי משמרות: הכנסה כוללת של זיו ממשכורת ב-2011: $50,720 + 3,420 + 67,980 = 122,120$ ₪ סכום התקרה לפי ס' 10 לפקודה: <u>121,200</u> ₪ חלק ההכנסה העולה על סכום התקרה: $122,120 - 121,200 = 920$ ₪ שכר משמרות שניה ושלישית: $3,420 + 67,980 = 71,400$ ₪ שכר משמרות המזכה בהטבת מס: $71,400 - 920 = 70,480$ ₪ הטבת המס: $70,480 \times 15\% = 10,572$ ₪ הזיכוי המרבי בגין שכר משמרות בתעשייה: $10,620$ ₪ בשנה בדיקה מול התקרה: $\min(10,572 ; 10,620) = 10,572$ ₪ תשובה ב.	הסבר הפתרון

שאלה מספר 10. חווה, רווקה בת 23, התחילה לעבוד אצל מעבידה הנוסף החדש ב-1/8/2011 והיא מקבלת אצלו "משכורת נוספת" ("משכורת בעד משרה נוספת"). משכורתה ב-8/2011 אצל מעבידה החדש - 3,625 ₪. בנוסף, המעביד מפריש עבודה, בגין משכורתה, 6% למרכיב תגמולי המעביד בקופת גמל לקיצבה. [למען הסר ספק, חווה, גם היא, מפרישה לקופת הגמל את חלקה - 5.5%]. אם חווה לא מילאה בטופס ה-101 את הסעיף העוסק בפרטים על הכנסות אחרות ולא מסרה למעביד אישור תיאום מס מפקיד שומה, כמה מס הכנסה יש לנכות ממנה בתלוש 8/2011? א. 2,304 ₪ ב. 1,631 ₪ ג. 1,729 ₪ ד. 2,206 ₪									
פתרון									
תקנות מס הכנסה ומס מעסיקים (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה ותשלום מס מעסיקים) טופס 101, הנחיות מס הכנסה	סעיפים רלוונטיים								
לפי תקנה 5(א) לתקנות מס הכנסה ומס מעסיקים (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה ותשלום מס מעסיקים) - "מעביד המשלם לעובד משכורת חלקית, או משכורת בעד משרה נוספת שעליה הצהיר העובד בטופס 101, או משכורת כאשר העובד לא מילא טופס 101 או שלא מילא את הסעיף העוסק בפרטים על הכנסות אחרות, ינכה ממנה בעת התשלום מס בשיעור המרבי". לפי נתוני השאלה, חווה לא מילאה בטופס ה-101 את הסעיף העוסק בפרטים על הכנסות אחרות ולא המציאה למעבידה החדש אישור תיאום מס מפקיד השומה. במצב כזה, לפי הנחיות מס הכנסה, על המעביד לצרף למשכורתה של חווה את סכום הפרשותיו לקיצבה ולנכות מס בשיעור המרבי לפי התקנות. <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="text-align: right;">משכורת 8/2011 של חווה</td> <td style="text-align: right;">3,625.00 ₪</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">סכום הפרשת המעביד לקיצבה</td> <td style="text-align: right;">$3,625 \times 6\% = \underline{217.50} \text{ ₪}$</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">ברוטו למס</td> <td style="text-align: right;">3,842.50 ₪</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">המס המרבי לפי התקנות, שיש לנכות (סכום מעוגל)</td> <td style="text-align: right;">$3,842.50 \times 45\% = \underline{1,729} \text{ ₪}$</td> </tr> </table> תשובה ג.	משכורת 8/2011 של חווה	3,625.00 ₪	סכום הפרשת המעביד לקיצבה	$3,625 \times 6\% = \underline{217.50} \text{ ₪}$	ברוטו למס	3,842.50 ₪	המס המרבי לפי התקנות, שיש לנכות (סכום מעוגל)	$3,842.50 \times 45\% = \underline{1,729} \text{ ₪}$	הסבר הפתרון
משכורת 8/2011 של חווה	3,625.00 ₪								
סכום הפרשת המעביד לקיצבה	$3,625 \times 6\% = \underline{217.50} \text{ ₪}$								
ברוטו למס	3,842.50 ₪								
המס המרבי לפי התקנות, שיש לנכות (סכום מעוגל)	$3,842.50 \times 45\% = \underline{1,729} \text{ ₪}$								

שאלה מספר 11. חוה, עובדת נכה 100% מלידה (100% לצמיתות), תושבת קבועה בישוב ערד מזה 15 שנה. סך הכנסתה בשנת 2011 - 708,500 ₪ (כולה מיגיעה אישית), מתוכה 579,600 ₪ הכנסה פטורה לפי ס' 59(5) לפקודה. מהו סך זיכוי תושב הישוב לו זכאית חוה בשנת 2011? א. 92,105 ₪ ב. 0 ₪ ג. 19,718 ₪ ד. 16,757 ₪	
פתרון	
פקודת מס הכנסה - ס' 59(5), ס' 11.	סעיפים רלוונטיים
הסבר הפתרון סכום ההכנסה הפטורה לפי ס' 59(5) לפקודה, שניתן כנתון בשאלה, חושב כלהלן: לפי סעיף 59(א) לפקודה, פטורה ממס "הכנסה מיגיעתם האישית של עיוור או של נכה שנקבעה לו נכות של 100%, או נכות של 90% לפחות מחמת שלקה באיברים שונים והאחוז האמור הוא תוצאה של חישוב מיוחד של הליקוי באיברים השונים שבלעדיו היה נקבע אחוז נכות של 100% לפחות, כמפורט להלן: (1) נקבעה נכות כאמור לתקופה של 365 ימים או יותר - הכנסה עד לסכום של 579,600 שקלים חדשים; (2) נקבעה נכות כאמור לתקופה שבין 185 ימים לבין 364 ימים - הכנסה עד לסכום של 69,480 שקלים חדשים;" לחיה נקבעה נכות לתקופה של 365 ימים או יותר. הסכום הנקוב בסעיף 59(א)(1) - 579,600 ₪. הכנסה פטורה של חוה בשנת המס 2011, לפי ס' 59(5) לפקודה - $\min [579,600 ; 708,500 \text{ הכנסה מיגיעה אישית}] = 579,600$ הכנסתה החייבת של חוה מיגיעה אישית בשנת המס 2011 - $128,900 \text{ ₪} = 579,600 \text{ הכנסה פטורה לפי ס' 59(5) לפקודה} - 708,500 \text{ הכנסה מיגיעה אישית}$ תושבות קבע בישוב ערד מקנה הנחה של 13% על הכנסה חייבת מיגיעה אישית עד לתקרה של 151,680 ₪ לשנה. זיכוי "תושב ישוב" (ס' 11 לפקודה): $16,757 \text{ ₪} = 13\% \text{ שיעור ההנחה} \times (151,680 \text{ תקרה} ; 128,900 \text{ הכנסה חייבת מיגיעה אישית}) \text{ Min}$ תשובה ד.	

שאלה מספר 12. חווה התחילה לעבוד אצל מעבידה החדש ב-29/3/2011, ב"משכורת חודש". את משכורתה הראשונה היא צפויה לקבל ממעבידה החדש ב-1/4/2011. מתי על חווה לְמַלֵּא לְרֵאשׁוֹנָה כרטיס עובד (טופס 101) אצל מעבידה החדש? א. לא יאוחר מה-29/3/2011. ב. תוך שבוע ימים מה-29/3/2011. ג. לא יאוחר מה-1/4/2011. ד. תוך שבוע ימים מה-1/4/2011.	
פתרון	
תקי' 2 לתקנות מס הכנסה ומס מעסיקים (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה ותשלום מס מעסיקים)	סעיפים רלוונטיים
לפי תקנה 2 לתקנות מס הכנסה ומס מעסיקים (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה ותשלום מס מעסיקים): " (א) עובד למעט עובד יומי ולמעט עובד זר, חייב למלא בכרטיס העובד (טופס 0101) את כל הפרטים במועדים אלה: (1) תוך שבוע ימים מיום שהתחיל לעבוד אצל מעבידו או ביום שקיבל את משכורתו לראשונה ממעבידו, הכל לפי המועד המוקדם יותר; " תשובה ג.	הסבר הפתרון

שאלה מספר 13. חווה נשואה + ילד בן 11. שכרה עד (כולל) חודש 7/2011 היה 13,850 ₪. החל ב-8/2011 חווה מקבלת תוספת קבועה של 2,520 ₪ לשכרה. כלומר, החל ב-8/2011 שכרה הרגיל עומד על 16,370 ₪ בחודש. אם המס מחושב על בסיס מצטבר מתחילת השנה (1/1/2011), כמה מס הכנסה יש לגבות משכרה של חווה ב-8/2011? א. 2,160 ₪ ב. 1,499 ₪ ג. 2,052 ₪ ד. 1,999 ₪	
פתרון	
פקודת מס הכנסה - ס' 34, 36, 36א, 39א, 66, 121. תקנות מס הכנסה ומס מעסיקים (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה ותשלום מס מעסיקים)	סעיפים רלוונטיים
הסבר הפתרון זיכויים להם זכאית חווה בשנת 2011: תושב ישראל 2.00 נ"ז נסיעות 0.25 נ"ז אישה 0.50 נ"ז ילדים (ילד אחד) <u>1.00 נ"ז</u> סה"כ נקודות זיכוי 3.75 נ"ז $\times 209 = 783.75$ ₪ שכר מצטבר ב-8 החודשים כולל התוספת: $13,850 \times 7 + 16,370 = 113,320$ השכר החודשי הממוצע ב-8 החודשים: $113,320 / 8 = 14,165$ מס "ברוטו" המוטל על השכר החודשי הממוצע: $5,070 \times 10\% + 3,590 \times 14\% + 5,410 \times 23\% + (14,165 - 14,070) \times 30\% = 2,282.40$ ₪ מס בניכוי זיכויים אישיים שיש לשלם על השכר החודשי הממוצע: $\max(2,282.40 - 783.75; 0) = 1,498.65$ ₪ מס "ברוטו" שהוטל על השכר ששולם בכל אחד מהחודשים 1/2011 עד 7/2011: $5,070 \times 10\% + 3,590 \times 14\% + (13,850 - 8,660) \times 23\% = 2,203.30$ ₪ מס בניכוי זיכויים אישיים ששולם בכל אחד מהחודשים 1/2011 עד 7/2011: $\max(2,203.30 - 783.75; 0) = 1,419.55$ ₪ מס מצטבר לתשלום פחות מס מצטבר ששולם: $1,498.65 \times 8 - 1,419.55 \times 7 = 2,052.35$ ₪ המס שיגבה משכרה של חווה ב-8/2011: <u>2,052</u> ₪ תשובה ג.	

בשנת 2011 נשלחה חוה לגרמניה, ע"י מעבידה, למשך 11 יממות. הנסיעה לגרמניה וכל ימי השהיה בה היו הכרחיים לייצור הכנסתו של המעביד. הוצאות הנסיעה: כרטיס טיסה במחלקה ראשונה - \$ 2,300 (מחיר כרטיס במח' עסקים באותה טיסה - \$ 1,600). 11 לינות במלון - \$ 3,520 (\$ 320 לכל לינה). חוה הגישה את החשבון ואת המסמכים הנדרשים למעבידה וזה החזיר לה את כל ההוצאות. מהו הסכום שיש לזקוף לשכרה של חוה לצורך חישוב מס, בשל הנסיעה לחו"ל? [למען הסד ספק, הכוונה היא לסכום שאינו מותר בניכוי על פי התקנות] א. \$ 1,145 ב. \$ 745 ג. \$ 1,760 ד. \$ 1,514	שאלה מספר 14.
פתרון	
פקודת מס הכנסה - ס' 2(2), ס' 17 (רישא). תקנות מס הכנסה (ניכוי הוצאות מסויימות).	סעיפים רלוונטיים
כרטיס טיסה במחלקה ראשונה: לפי תקנה 2(2)(א) לתקנות מס הכנסה (ניכוי הוצאות מסויימות), הסכום שיותר בשל הוצאות לרכישת כרטיס טיסה במחלקה ראשונה - 100% ממחיר כרטיס במחלקת עסקים באותה טיסה. לפיכך, הסכום שיותר לניכוי בעד כרטיס הטיסה במחלקה ראשונה - \$ 1,600 (כמחירו של כרטיס במחלקת עסקים באותה טיסה). הוצאות לרכישת כרטיס טיסה שאינן מותרות בניכוי: \$ 700 (= \$ 2,300 - \$ 1,600 עלות) הוצאות לינה: גרמניה נמצאת ברשימת המדינות בהן ניתן להגדיל את סכום הוצאות הלינה וההוצאות האחרות ב-25%. לפי תקנה 2(2)(ב) לתקנות מס הכנסה (ניכוי הוצאות מסויימות), הסכום שיותר בשל הוצאות לינה בנסיעה אשר כללה לא יותר מתשעים לינות - עבור שבע הלינות הראשונות - כל הוצאות הלינה המוכרות. עבור שאר הלינות (מהלינה השמינית ואילך), במדינה בה ניתן להגדיל את סכום הוצאות הלינה וההוצאות האחרות ב-25% - (1) לגבי לינה שעלותה עד $108 \times 125\%$ דולר - כל הוצאות הלינה המוכרות; (2) לגבי לינה שעלותה גבוהה מ-$108 \times 125\%$ דולר - 75% מהוצאות הלינה המוכרות, אך לא פחות מ-$108 \times 125\%$ דולר ללינה; "הוצאות לינה מוכרות", במדינה בה ניתן להגדיל את סכום הוצאות הלינה וההוצאות האחרות ב-25% - הוצאות הלינה בפועל המוכחות בהתאם לתקנה 6, או $246 \times 125\%$ דולר ללינה, הנמוך ביניהם. חוה הוציאה עבור כל לינה \$ 320, סה"כ לינות = 11. שבע הלינות הראשונות (כל הוצאות הלינה המוכרות): $\min (\$ 2,152.50 = 7 \text{ לינות} \times (\$ 320 \text{ ההוצאה בפועל} ; \$ 246 \times 125\% \text{ התקרה})$ שאר 4 הלינות (מהלינה השמינית ואילך), שעלותן גבוהה מ-$108 \times 125\%$ לכל לינה (75% מהוצאות הלינה המוכרות, אך לא פחות מ-$108 \times 125\%$ דולר ללינה): $\max [\$ 922.50 = 4 \times [75\% \times (\$ 320 \text{ ההוצאה} ; \$ 246 \times 125\% \text{ התקרה})]$ סה"כ הסכום שיותר לניכוי בעד 11 הלינות: $\\$ 3,075 = \\$ 2,152.50 + \\$ 922.50$ הוצאות לינה שאינן מותרות בניכוי: \$ 445 (= \$ 3,075 - \$ 3,520) הסכום שיש לזקוף למשכורתה של חוה לצורך חישוב מס: \$ 1,145 (= \$ 700 + \$ 445) תשובה א.	הסבר הפתרון

שאלה מספר 15. שכר 1/2011 של חוה, רווקה בת 24, הורכב מהרכיבים הבאים : 1. שכר משולב 18,238 ₪ 2. שווי רכב צמוד 2,580 ₪ 3. שווי מתנות 148 ₪ מהו שכר ה"נטו" שישולם לחוה ("נטו לתשלום") בגין חודש זה, אחרי ניכוי מס הכנסה? (התעלמו מדמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות) א. 14,490 ₪ ב. 17,218 ₪ ג. 14,973 ₪ ד. 13,915 ₪	
פתרון	
פקודת מס הכנסה - ס' 34, 36, 36א, 121. תקנות מס הכנסה ומס מעסיקים (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה ותשלום מס מעסיקים)	סעיפים רלוונטיים
נקודות זיכוי : נ.ז. תושב ישראל 2.00 נ.ז. נסיעות 0.25 נ.ז. אשה <u>0.50</u> סה"כ נקודות זיכוי $2.75 \times 209 = 574.75$ ₪ שכר "גרוטו למס" של חוה : $18,238 + 2,580 + 148 = 20,966$ ₪ חישוב המס : $5,070 \times 10\% + 3,590 \times 14\% + 5,410 \times 23\% + (20,966 - 14,070) \times 30\% = 4,322.70$ המס המתקבל לאחר הפחתת נקודות הזיכוי (סכום מעוגל) : $3,748 = 574.75 - 4,322.70$ שכר "נטו" לתשלום לאחר ניכוי מס הכנסה (סכום מעוגל) : <u>14,490</u> ₪ = $3,748 - 18,238$ שכר ללא זקיפות שווי תשובה א.	הסבר הפתרון

שאלה מספר 16. שכרו הרגיל של זיו, רווק בן 26 - 12,663 ₪ (ברוטו). נוסף על שכרו הרגיל, משלם לו המעביד תוספת מיוחדת בסך של 5,380 ₪ <u>נטו</u> בכל חודש. מהו שכרו של זיו לצורך חישוב מס ב-1/2011 ("שכר ברוטו למס")? (התעלמו מדמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות) א. 21,740 ₪ ב. 20,208 ₪ ג. 20,349 ₪ ד. 19,485 ₪	
פתרון	
סעיפים רלוונטיים פקודת מס הכנסה - ס' 34, 36, 121. תקנות מס הכנסה ומס מעסיקים (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה ותשלום מס מעסיקים)	
הסבר הפתרון שכרה הרגיל של זיו <u>12,663 ₪</u> נקודות זיכוי: נ.ז. תושב ישראל 2.00 נ.ז. נסיעות <u>0.25</u> סה"כ נקודות זיכוי $2.25 \times 209 = 470.25$ ₪ לפי טבלאות המס, המס המצטבר בגין משכורת מצטברת של 8,660 ₪ בחודש הוא 1,009.60 ₪. כלומר, ניתן להתעלם מנקודות הזיכוי בגילום התוספת המיוחדת. בשכר 12,663 נמצא זיו במדרגת מס שולי 23%. $14,070$ "גבול" מדרגת המס 23% $> 12,663 + 5,380 = 19,650.01$ מסקנה - בגילום אנו חורגים ממדרגת המס הנוכחית. במדרגת מס 23%, נותר "ברוטו" בסך <u>1,407 ₪</u> ($14,070 - 12,663$) 1,407 ₪ מתפצלים ל-77% "נטו" - 1,083.39 ₪, ומס בשיעור 23% - 323.61 ₪. יתרה שנותרה לגילום: $4,296.61 = 5,380 - 1,083.39$ ₪ מדרגת המס לגילום היתרה - 30%. גילום היתרה: $4,296.61 / (1 - 30\%) = 6,138.01$ ₪ הסכום 5,380 ₪ כשהוא מגולם: $1,407 + 6,138.01 = 7,545.01$ ₪ $21,240$ "גבול" מדרגת המס 30% $< 12,663 + 7,545.01 = 20,208.01$ שכרו של זיו לצורך חישוב מס ב-1/2011 (מעוגל): <u>20,208 ₪</u> תשובה ב.	

חווה, עובדת במשכורת, עבדה אצל מעבידה היחיד 12 שנים, במשרה מלאה, עד שפוטרה ב- 31/3/2011. תלוש משכורתה ב-3/2011 מפורט להלן: 1. משכורת חודשית רגילה ₪ 6,040 2. שעות נוספות גלובליות ₪ 1,340 3. כיסוי הוצאות אש"ל (לפי קבלות) ₪ 1,680 4. שווי רכב צמוד ₪ 3,590 סך מענק הפרישה שחווה קיבלה ממעבידה - 142,440 ₪. חווה פנתה לפקיד השומה וביקשה הגדלת פטור שְבִסְמִכותו לְהַעֲנִיק. בקשתה אושְׁרָה והפטור הוגָדל. מהו החלק החייב במס של מענק פרישה זה, לאחר הגדלת הפטור, לפי ס' 9(א7) לפקודה? א. 9,600 ₪ ב. 0 ₪ ג. 2,640 ₪ ד. 33,720 ₪	שאלה מספר 17.
פתרון	
פקודת מס הכנסה - סעיף 9(א7).	סעיפים רלוונטיים
לפי ס' 9(א7) לפקודה: " (1) מענק הון שנתקבל עקב פרישה - עד סכום השווה למשכורת של חודש לכל שנת עבודה, לפי המשכורת האחרונה; עלה סכום המענק על השיעור האמור, רשאי המנהל לפטור את העודף, כולו או מקצתו, בהתחשב בתקופת השירות, בגובה השכר, בתנאי העבודה ובנסיבות הפרישה; (2) בשום מקרה לא יעלה הסכום הפטור לפי פסקת משנה זו על 11,650 ₪ לכל שנת עבודה וחלק יחסי מסכום זה יִשָּׁל עבודה בחלק משנה; " לפי הנחיות מס הכנסה - "משכורת" לעניין חישוב הפטור על מענק פרישה, פירושה - הכנסת עבודה למעט תשלומים שניתנו לעובד לכיסוי הוצאותיו ולמעט שווי של שימוש ברכב צמוד. "משכורת חודש" אצל עובד יומי היא השכר הממוצע של שנים-עשר החודשים שקדמו לפיטורים. סכום המשכורת יכול להיות גבוה מ"שכר עבודה" (כמשמעותו בתקנות פיצויי פיטורים) שחייבים לשלם עבורו פיצויים. משכורת של חודש, לפי משכורת אחרונה: $6,040 + 1,340 = 7,380$ ₪ מִעֲנֵק פְטוּר של חווה, לִלְאָּ הגדלת הפטור שבסמכות המנהל: $\min [\min (11,650 ; 7,380) \times 12 \text{ שנות עבודה} ; 142,440 \text{ מענק בפועל}] = 88,560$ לפי הנחיות מס הכנסה, בכפוף לבקשת האדם שפרש, מופעלת אוטומטית (בתוקף מ-26/7/2010) סמכות המנהל להגדיל את הפטור בסעיף 9(א7) עד ל-150% ממשכורת של חודש ולא יותר מתקרת הפטור הנקובה בסעיף. מִעֲנֵק פְטוּר של חווה, כְּוִלֵּל הגדלת הפטור שבסמכות המנהל: $\min [\min (11,650 ; 7,380 \times 150\%) \times 12 \text{ ש.עבודה} ; 142,440 \text{ מענק בפועל}] = 132,840$ החלק החייב במס של המענק, לאחר הגדלת הפטור: $142,440 - 132,840 = 9,600$ ₪ תשובה א.	הסבר הפתרון

שאלה מספר 18. זיו עבד אצל מעבידו היחיד 12 שנים עד שפוטר ב-5/1/2011. את החלק החייב במס של פיצויי הפיטורים שקיבל ממעבידו, במועד פיטוריו, מבקש זיו לפרוס קדימה למספר שנות מס מרבי, בהתחשב בתקופת עבודתו. אם החלק החייב במס של פיצויי הפיטורים הוא 76,824 ₪, מה יהיה סכום הפריסה לכל שנה משנות הפריסה, לצורך חישוב מס? א. 19,206 ₪ ב. 25,608 ₪ ג. 12,804 ₪ ד. 38,412 ₪	
פתרון	
	סעיפים רלוונטיים
פקודת מס הכנסה - ס' 8(ג). זיו מבקש לפרוס קדימה את החלק החייב במס של המענק, לפי ס' 8(ג) לפקודה. לפי הכללים שקבעה רשות המיסים, על כל ארבע שנות עבודה שבשלהן שולם המענק, תינתן שנת פריסה אחת, ולא תאושר פריסה נוספת לתקופה העולה על שש שנות מס. שנות עבודה שבשלהן שולם המענק: 12 שנות הפריסה: $3 = \min(6 \text{ מקסימום}; 12 / 4 \text{ שנות עבודה})$ סכום הפריסה לכל שנה משנות הפריסה: $76,824 / 3 = \underline{25,608} \text{ ₪}$ תשובה ב.	הסבר הפתרון

שאלה מספר 19.	שכר 1/2011 של זיו הורכב מרכיבי השכר הבאים : 1. שכר יסוד 29,600 ₪ 2. שעות נוספות 4,180 ₪ מעבידו של זיו מִפְרִישׁ עבורו לקופת גמל לקיצבה 1,776 ₪ בחודש (על חֶשְׁבוֹן מְרְכִיב תגמולי המעביד), ולביטוח אובדן כושר עבודה 780 ₪ בחודש [למען הסר ספק, זיו מפקיד גם הוא את חלקו, כדין, לאותה קופת גמל]. מהו השווי שיש לזקוף לזיו בתלוש 1/2011 בגין הפרשות המעביד לקופת גמל לקצבה ולביטוח אובדן כושר עבודה (סכום מעוגל)? א. 23 ₪ ב. 0 ₪ ג. 64 ₪ ד. 336 ₪
	פתרון
סעיפים רלוונטיים	סעיף 32(14) לפקודת מס הכנסה, הנחיות מס הכנסה ותקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) - ס' 1.
הסבר הפתרון	לפי הנחיות מס הכנסה בעניין חישוב ההוצאה לרכישת ביטוח א.כ.ע. בשנת המס 2011: 1. חישוב הזקיפה בגין ההפרשה למרכיב תגמולי מעביד בקופ"ג לקיצבה: הכנסת עבודה של זיו (אינה כוללת שווי שימוש ברכב): $33,780 = 29,600 + 4,180$ $1,776 > 2,492.10 = 33,780 \times 7.5\%$; $33,228$ $\min (1,776 ; 2,492.10) = 1,776$ שווי קיצבה: אין $\max (0 ; 1,776 - 2,492.10) = 0$ 2. חישוב הזקיפה בגין הפרשת מעביד לביטוח אובדן כושר עבודה: <u>תקרה ראשונה:</u> שיעור הפרשת המעביד למרכיב התגמולים (קיצבה) מתוך משכורתו של העובד: $1,776 / 33,780 = 5.26\%$ את שיעור הפרשת המעביד לקיצבה נפחית מ-7.5%, כשהתוצאה לא תפחת מאפס: $\max (7.5\% - 5.26\% ; 0) = 2.24\%$ נשווה את התוצאה שקיבלנו ל-3.5% ונבחר את הקטן מבין השניים: $\min (3.5\% ; 2.24\%) = 2.24\%$ נכפיל את השיעור הנמוך במשכורת העובד, ונקבל את התקרה הראשונה: תקרה 1: $2.24\% \times 33,780 = \underline{756.67}$ <u>תקרה שנייה:</u> השיעור המִרְבֵּי אותו מותר לִהְפָּרִישׁ לא.כ.ע., כפול משכורת העובד (ולא יותר מהתקרה): תקרה 2: $\min (33,780 ; 33,228) \times 3.5\% = \underline{1,162.98}$ <u>תקרה שלישית:</u> הפרשות מעביד לקצבה ולא.כ.ע. לא יעלו על 7.5% מהשכר (ולא יותר מהתקרה): $\min (33,780 ; 33,228) \times 7.5\% - 1,776 = 716.10$ תקרה 3: $\max (716.10 ; 0) = \underline{716.10}$ תקרת ההוצאה האפשרית לא.כ.ע. היא הקטנה מבין שלוש התקרות שחישבנו: תקרת ההוצאה לא.כ.ע.: $\min (756.67 ; 1,162.98 ; 716.10) = 716.10$ נפחית את תקרת ההוצאה לא.כ.ע. מההפרשה בפועל, ונקבל שווי א.כ.ע. שיש לזקוף: שווי א.כ.ע.: $\max (780 - 716.10 ; 0) = 63.90 = \underline{64 \text{ (סכום מעוגל)}}$ תשובה ג.

שאלה מספר 20. חוה, רווקה בת 29, פוֹטְרָה מעבודתה בתום חודש 1/2011. בתלוש 1/2011 שולמה לה משכורת החודש - 19,130 ₪. בטופס ה-161 שמולא במועד תשלום שכר 1/2011, חושבו הסכומים הבאים: 1. מענק פרישה פטור ממס לפי ס' 9(א7) לפקודה - 104,850 ₪ 2. מענק פרישה חייב במס הכנסה - 67,320 ₪ אם חישוב המס נעשה לפי התקנות, כמה מס הכנסה יש לנכות ממענק הפרישה של חוה? א. 27,699 ₪ ב. 21,456 ₪ ג. 22,287 ₪ ד. 22,216 ₪	
פתרון	
סעיפים רלוונטיים פקודת מס הכנסה - ס' 34, 36, 36א, 121. תקנות מס הכנסה ומס מעסיקים (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה ותשלום מס מעסיקים) - תק' 4(א), 7(א)1.	
הסבר הפתרון מענק הפרישה הפטור ממס לפי ס' 9(א7) לפקודה (104,850 ₪) לא נלקח בחשבון בחישוב המס. ניכוי מס ממענק פרישה שאינו פטור: לפי תקנה 7(א)1 לתקנות מס הכנסה ומס מעסיקים (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה...) - "מעביד המשלם לעובד למעט עובד יומי, מענק פרישה שכולו או חלקו אינו פטור ממס לפי סעיף 9(א7) לפקודה, ינכה בעת התשלום מהחלק שאינו פטור, מס פְּאִילוֹ היה משכורת בלתי קבועה, לפי המשכורת האחרונה ששולמה לעובד..." ניכוי מס הכנסה מ"משכורת בלתי קבועה": לפי תקנה 4(א) לתקנות מס הכנסה ומס מעסיקים (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה...) - "מעביד המשלם לעובד משכורת בלתי קבועה, ינכה ממנה, בעת התשלום, מס בסכום השווה להפרש המס המוכפל ב-12; לְעֵינֵן זֶה, "הפרש המס" - ההפרש בין המס שיש לנכות ממשכורת החודש לחודש שבו שולמה המשכורת הבלתי קבועה, לבין המס שיש לנכותו ממשכורת החודש לאותו חודש, בתוספת החלק השנים-עשר מהמשכורת הבלתי קבועה..." החישוב: נקודות זיכוי: $2.75 = 0.50 \text{ אשה} + 0.25 \text{ נסיעות} + 2 \text{ תושב ישראל}$ סכום נקודות הזיכוי - 574.75 ₪ $2.75 \times 209 =$ החלק השנים עשר מ"המשכורת הבלתי קבועה" (המענק החייב): $5,610 \text{ ₪} = 67,320 / 12$ משכורת החודש + החלק ה-12 מהמשכורת הבלתי קבועה: $24,740 \text{ ₪} = 19,130 + 5,610$ המס שיש לנכות אותו ממשכורת החודש בתוספת החלק ה-12 מהמשכורת הבלתי קבועה: $5,559.90 \text{ ₪} = 5,070 \times 10\% + 3,590 \times 14\% + 5,410 \times 23\% + 7,170 \times 30\% + (24,740 - 21,240) \times 33\%$ מס בניכוי זיכויים אישיים: $\max(0; 5,559.90 - 574.75) = 4,985.15 \text{ ₪}$ המס שיש לנכות אותו ממשכורת החודש לאותו חודש שבו שולמה המשכורת הבלתי קבועה: $3,771.90 \text{ ₪} = 5,070 \times 10\% + 3,590 \times 14\% + 5,410 \times 23\% + (19,130 - 14,070) \times 30\%$ מס בניכוי זיכויים אישיים: $\max(0; 3,771.90 - 574.75) = 3,197.15 \text{ ₪}$ הפרש המס: $4,985.15 - 3,197.15 = 1,788.00 \text{ ₪}$ הפרש המס מוכפל ב-12, אותו יש לנכות מחלקו החייב במס של המענק ("המשכורת הבלתי קבועה"): $21,456 \text{ ₪} = 1,788 \times 12$ תשובה ב.	

שכר 1/2011 של זיו, מנהל המוסד, הורכב מרכיבי השכר הבאים : <table border="0"> <tr> <td>שכר יסוד</td> <td>13,980 ₪</td> <td>1.</td> </tr> <tr> <td>שעות נוספות</td> <td>852 ₪</td> <td>2.</td> </tr> <tr> <td>תוספת ותק</td> <td>880 ₪</td> <td>3.</td> </tr> <tr> <td>כיסוי הוצאות אש"ל</td> <td>76 ₪</td> <td>4.</td> </tr> </table> בגין שכר בסך 15,712 ₪, הפריש המעביד עבור זיו 1,178.40 ₪ לקרן השתלמות [למען הסר ספק, זיו הפריש את חלקו כדין לאותה קופה]. מהו שכרו של זיו לצורך חישוב מס ב-1/2011 ("שכר ברוטו למס")? <table border="0"> <tr> <td>א.</td> <td>15,788.00 ₪</td> </tr> <tr> <td>ב.</td> <td>15,917.90 ₪</td> </tr> <tr> <td>ג.</td> <td>15,846.20 ₪</td> </tr> <tr> <td>ד.</td> <td>15,851.90 ₪</td> </tr> </table>	שכר יסוד	13,980 ₪	1.	שעות נוספות	852 ₪	2.	תוספת ותק	880 ₪	3.	כיסוי הוצאות אש"ל	76 ₪	4.	א.	15,788.00 ₪	ב.	15,917.90 ₪	ג.	15,846.20 ₪	ד.	15,851.90 ₪	שאלה מספר 21.
שכר יסוד	13,980 ₪	1.																			
שעות נוספות	852 ₪	2.																			
תוספת ותק	880 ₪	3.																			
כיסוי הוצאות אש"ל	76 ₪	4.																			
א.	15,788.00 ₪																				
ב.	15,917.90 ₪																				
ג.	15,846.20 ₪																				
ד.	15,851.90 ₪																				
פתרון																					
פקודת מס הכנסה - ס' 3(ה)	סעיפים רלוונטיים																				
לפי ס' 3(ה) לפקודה - " סכומים ששילם מעביד לקרנות השתלמות בשביל עובדו בגבולות שנקבעו בהסכם קיבוצי כמשמעותו בחוק הסכמים קיבוציים, תשי"ז-1957, (להלן - הסכם קיבוצי), ולגבי עובד שאין הסכם קיבוצי החל עליו - בגבולות שנקבעו בהסכם קיבוצי החל על עובד שמקצועו, הוותק שלו ותנאי העבודה שלו דומים, אך לא יותר מ-8.4% מהמשכורת הקובעת לגבי עובד הוראה ולא יותר מ-7.5% מהמשכורת הקובעת לגבי כל עובד אחר, יראום כהכנסת עבודה של העובד בעת שקיבל אותם; ואילו סכומים ששילם מעביד מעל לגבולות כאמור יראום כהכנסת עבודה של העובד בעת ששולמו לקרן. לענין זה - "משכורת קובעת" - הכנסת עבודה - למעט תשלומים שניתנו לעובד לכיסוי הוצאותיו, שכר שעות נוספות ותשלומים בשל מאמץ מיוחד או אירוע מסויים - אך לא יותר מכפל הסכום המהווה תקרה לענין תשלום תוספת היוקר פפי שהוא נקבע מעת לעת בהסכם בין לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים לבין ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל; " לפיכך, במשכורתו הקובעת לקה"ל של זיו אין לכלול כיסוי הוצאות אש"ל ושכר שעות נוספות. כמו כן, לא תעלה המשכורת הקובעת לקה"ל על 15,712 ₪. "משכורת קובעת" לקרן השתלמות של זיו: $\min [14,860 ₪ = (13,980 \text{ שכר יסוד} + 880 \text{ תוספת ותק}) ; 15,712 \text{ תקרת משכורת לקה"ל}]$ 7.5% מהמשכורת הקובעת של זיו: $1,114.50 ₪ = 14,860 \times 7.5\%$ משכורת קובעת הסכומים ששילם המעביד לקה"ל מעל לגבולות שבחוק: $1,178.40 - 1,114.50 = 63.90$ שכרו של זיו לצורך חישוב מס ב-1/2011: $15,788 + 63.90 \text{ שווי קה"ל} = \underline{15,851.90}$ תשובה ד.	הסבר הפתרון																				

שאלה מספר 22. שכרו של זיו ב-01/2011 - 11,000 ₪. מעבידו היחיד מִפְרִישׁ עֲבוּרוֹ לְקֶרֶן פְּנִסְיָה 12% משכרו בכל חודש. זיו משלם לְמִרְכִּיב תִּגְמוּלֵי הָעוֹבֵד בְּאוֹתָהּ קֶרֶן שִׁיעוֹר שֶׁל 5.5% משכרו. [למען הסר ספק, זו הפרשתו היחידה של זיו לקופות גמל]. מהו הזיכוי ממס (לפי ס' 45א' לפקודה) שיקבל זיו בתלוש 01/2011, בשל תשלומיו לְמִרְכִּיב תִּגְמוּלֵי הָעוֹבֵד בְּקֶרֶן הַפְּנִסְיָה? א. 211.75 ₪ ב. 143.85 ₪ ג. 200.90 ₪ ד. 157.85 ₪	
פתרון	
	סעיפים רלוונטיים
פקודת מס הכנסה - ס' 45א. הפרשת העובד לקופת גמל לקיצבה (קרן הפנסיה) - 605 ₪ = $11,000 \times 5.5\%$ הכנסתו המזכה של זיו ב-01/2011 - $\min \{ 8,200; 8,200 \}$ = 8,200 ₪ (תקרת הכנסה בפועל; 8,200 תקרת הכנסה מזכה שהיא הכנסת עבודה) מגבלת עמית שכיר - 574 ₪ = $\min \{ (8,200 \times 7\% = 574); 605 \}$ הזיכוי $574 \times 35\% = \underline{200.90}$ ₪ תשובה ג.	הסבר הפתרון

עם פִּיטוּרֵיהָ שֶׁל חוּה, מְשַׁלֵּם לָהּ מֵעֵבִידָה מֵעֵנֵק פְּרִיֶּשֶׁה. הַמְעֵבִיד מְעוֹנֵן לְחֹשֶׁב בְּעֵצְמוֹ אֶת סְכּוּם מְעַנֵּק הַפְּרִיֶּשֶׁה הַפְּטוּר וְאֶת סְכּוּם הַנִּיכּוּי בְּמִקּוֹר מְחֻלָּק הַמְעַנֵּק הַחַיִּיב. אֲבָל, לְמֵרֹת בְּקִשּׁוֹתָיו הַחוּזְרוֹת וְנִשְׁנוֹת, חוּה מְסַרְבֶּת לְמַלֵּא טוֹפֵס 161א בְּמִלּוּאוֹ וְלְחֹתוֹם עַל הַהֲצָהֳרָה הַכְּלוּלָה בּוֹ. בַּחֲרֵי אֶת הַמְשַׁפֵּט הַנִּכּוֹן בְּיֹתֵר מִבֵּין הַמְשַׁפְּטִים הַבָּאִים : א. הַמְעֵבִיד חַיִּיב לִנְכוּת מֵהַמְעַנֵּק מִס בְּשִׁיעוֹר 35% אוֹ לְשַׁלּוֹחַ אֶת חוּה אֶל פְּקִיד הַשּׁוֹמָה לְעֵרִיכַת תִּיאוּם מִס. ב. הַמְעֵבִיד חַיִּיב לִנְכוּת מֵהַמְעַנֵּק מִס מְרַבֵּי אוֹ לְשַׁלּוֹחַ אֶת חוּה אֶל פְּקִיד הַשּׁוֹמָה לְעֵרִיכַת תִּיאוּם מִס. ג. הַמְעֵבִיד חַיִּיב לִנְכוּת מֵהַמְעַנֵּק מִס כְּפִי שֶׁהוּא מִנְכָה מִמְשַׁכּוֹרֵת בְּלִתֵּי קְבוּעָה אוֹ לְשַׁלּוֹחַ אֶת חוּה אֶל פְּקִיד הַשּׁוֹמָה לְעֵרִיכַת תִּיאוּם מִס. ד. הַמְעֵבִיד חַיִּיב לִנְכוּת מֵהַמְעַנֵּק מִס בְּשִׁיעוֹר 40% אוֹ לְשַׁלּוֹחַ אֶת חוּה אֶל פְּקִיד הַשּׁוֹמָה לְעֵרִיכַת תִּיאוּם מִס.	שאלה מספר 23.
פתרון	
לְפִי הַנְּחִיּוֹת מִס הַכִּנְסָה, הַמְעֵבִיד יֹחֵשֵׁב בְּעֵצְמוֹ אֶת סְכּוּם הַמְעַנֵּק הַפְּטוּר וְאֶת סְכּוּם הַנִּיכּוּי בְּמִקּוֹר מְחֻלָּק הַמְעַנֵּק הַחַיִּיב, וְיוֹרָה בַּהֲתַאֵם גַּם לְמִשְׁלָמִים אַחֲרִים כֹּאֲשֶׁר : א. <u>הַעוֹבֵד מִיֵּלֵא אֶת טוֹפֵס 161א בְּמִלּוּאוֹ - כּוֹלֵל חֲתִימָה עַל הַצְּהָרָה</u> (בְּמֵעַנֵּק עֵקֶב פְּטִירָה, יִמְלֵאוּ הַשְּׂאִירִים טוֹפֵס 161ב). ב. הַעוֹבֵד הַצְּהִיר בְּטוֹפֵס כִּי לֹא הָיוּ לוֹ פְּרִישוֹת נוֹסְפוֹת מִמְעֵבִידִים אַחֲרִים, בְּתַקּוּפַת עֲבוֹדָתוֹ אֲצֵל הַמְעֵבִיד. ג. הַתְּקִימוֹ אֶחָד אוֹ יוֹתֵר מֵהַתְּנָאִים הַבָּאִים : 1. עַל-פִּי חִישׁוּבֵי הַמְעֵבִיד, סְכּוּם כָּל הַמְעַנֵּקִים שִׁיקְבַל הַעוֹבֵד, מְכַל הַמְשַׁלְּמִים, אֵינּוּ עוֹלָה עַל תְּקֵרַת הַפְּטוּר בַּפְּקוּדָה. 2. הַמְעַנֵּק מְשׁוּלֵם עַל יְדֵי הַמְעֵבִיד ו/אוֹ עַל יְדֵי מְשַׁלֵּם אֶחָד נוֹסֵף מְלַבְּדוֹ. 3. סְכּוּם מְעַנֵּק פְּטוּר מְשׁוּלֵם עַל-יְדֵי מְשַׁלֵּם אֶחָד נוֹסֵף מְלַבְּד הַמְעֵבִיד וְכָל יֹתֵר הַמְשַׁלְּמִים מִנְכִּים מִס בְּשִׁיעוֹר הַמִּירְבִּי עַל-פִּי הַפְּקוּדָה. 4. סְכּוּם מְעַנֵּק פְּטוּר מְשׁוּלֵם עַל-יְדֵי מְשַׁלֵּם אֶחָד נוֹסֵף מְלַבְּד הַמְעֵבִיד וְכָל יֹתֵר הַמְשַׁלְּמִים הֵם קוֹפּוֹת לְקִיצְבָה (כּוֹלֵל קִרְנוֹת פְּנִסִּיָּה), וְהַעוֹבֵד בַּחֲרָה בְּרִצְף קִיצְבָה עַל מִלּוּא הַסְּכּוּמִים הַצְּבוּרִים לְרִשׁוֹתוֹ בְּקוֹפּוֹת אֵלוֹ. אִם לֹא הִתְקִימוּ הַתְּנָאִים הַנ"ל, חוֹבָה לְנְכוּת מֵהַמְעַנֵּק מִס מְרַבֵּי אוֹ לְשַׁלּוֹחַ אֶת הַעוֹבֵד אֶל פְּקִיד הַשּׁוֹמָה לְעֵרִיכַת תִּיאוּם מִס. תשובה ב.	הסבר הפתרון

שאלה מספר 24. אוה, עובדת זרה בת 32, היא "תושב חוץ זכאי". אוה עבדה אצל מעבידה בכל שנת המס 2011, וְשָׁהָתָה בישראל בכל אותה השנה. כמה נקודות זיכוי יובאו בחשבון בחישוב המס על הכנסתה של אוה בשנת 2011? א. 2.00 נ"ז ב. 2.25 נ"ז ג. 0 נ"ז ד. 2.75 נ"ז	
פתרון	
סעיפים רלוונטיים פְּלִי מס הכנסה (נקודות זיכוי לתושב חוץ זכאי). פקודת מס הכנסה - ס' 36א. תקנות מס הכנסה ומס מעסיקים (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה ותשלום מס מעסיקים).	
הסבר הפתרון לפי פְּלִי מס הכנסה (נקודות זיכוי לתושב חוץ זכאי): 1. בכללים אלה: "אזור" - כהגדרתו בסעיף 3א לפקודה; "תושב חוץ זכאי" - יחיד תושב חוץ שהתקיימו בו כל אלה: (1) שהייתו בישראל או באזור והעסקתו בישראל או באזור מותרת על פי דין; (2) הוא אינו "מומחה חוץ" או "מרצה אורח" כהגדרתם בתקנות ניכוי הוצאות שהייה; "תקנות ניכוי הוצאות שהייה" - תקנות מס הכנסה (ניכוי הוצאות שהייה לתושב חוץ), התשל"ט-1979. 2. (א) בחישוב המס על הכנסה של תושב חוץ זכאי, לפי סעיף 2(1) או (2) לפקודה, יובאו בחשבון 2.25 נקודות זיכוי. (ב) שהה תושב חוץ זכאי בישראל או באזור בחלק משנת המס, יובא בחשבון בחישוב המס על הכנסתו, החלק השנים עשר מסכום נקודות הזיכוי פְּאָמֹר בסעיף קטן (א), כשהוא מוכפל במספר החודשים שבהם שהה בארץ בשנת המס. לפי סעיף (3) בתוספת ג' לתקנות מס הכנסה ומס מעסיקים (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה ותשלום מס מעסיקים) - "לענין עובדת זרה, תובא בחשבון מהמס שחושב כאמור, חצי נקודת זיכוי, לפי סעיף 36א לפקודה". לפי סעיף 36א לפקודה - "בחישוב המס של אִשָּׁה תובא בחשבון 1/2 נקודת זיכוי". לפיכך, בחישוב המס על הכנסתה של אוה בשנת 2011 יובאו בחשבון 2.75 נ"ז. (= 2.25 + 0.5) תשובה ד.	

שאלה מספר 25. חווה משלמת את משכורות עובדיה ב-9 בכל חודש. ב-9/6/2011 (יום ה') שילמה לעובדיה את משכורת חודש 5/2011. מתי, על פי תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), על חווה להעביר לקופות הגמל את התשלומים בעד משכורת 5/2011 של עובדיה? (בחר/י את המשפט הנכון ביותר מבין המשפטים הבאים) א. לא יאוחר מה-15/6/2011. ב. לא יאוחר מה-30/6/2011. ג. לא יאוחר מה-9/6/2011. ד. לא יאוחר מה-17/6/2011.	
פתרון	
תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) - תקנה 20.	סעיפים רלוונטיים
לפי תקנה 20 לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל): "קופת גמל תקבל מהמעבידים רק סכומים כמפורט בתקנה 19(א), התשלומים יתקבלו במזומנים בלבד ולא יאוחר מהמועד המוקדם מבין אלה (להלן – מועד התשלום): (1) שבעה ימי עסקים מיום תשלום המשכורת החודשית לעובד; (2) חמישה עשר ימים מתום החודש שבעדו על המעביד לשלם את המשכורת לעובד." תשובה א.	הסבר הפתרון

דיני עבודה

שאלה מספר 26. זיו מועסק על פי חוזה עבודה לתקופה של שנה החל ב-9/8/2010. ב-1/5/2011 הציע המעביד לזיו לחדש את חוזה העבודה לשנה נוספת. זיו סירב לחדש את החוזה. ב-8/8/2011 הגיעה תקופת החוזה לסופה. האם, בנסיבות שתוארו לעיל, רואים את זיו, לענין חוק פיצויי פיטורים, כאילו פוטר? (בחר/י את המשפט הנכון ביותר מבין המשפטים הבאים) א. כן. בנסיבות שתוארו לעיל, רואים את זיו, לענין חוק פיצויי פיטורים, כאילו פוטר. ב. לא. בנסיבות שתוארו לעיל, רואים את זיו, לענין חוק פיצויי פיטורים, כאילו התפטר. ג. כן, מאחר שזיו עבד שנה אחת ברציפות אצל מעבידו. ד. לא, מאחר שזיו לא עבד שתי עונות ברציפות אצל מעבידו.	
פתרון	
	סעיפים רלוונטיים
לפי סעיף 9 לחוק פיצויי פיטורים: (א) היה עובד מועבד על פי חוזה לתקופה קצובה והגיעה התקופה לקצה, רואים אותו לענין חוק זה כאילו פוטר, זולת אם הציע לו המעביד לחדש את החוזה; סירב העובד לחדש את החוזה - רואים אותו, לענין חוק זה כאילו התפטר. (ב) הצעת המעביד לחדש את החוזה כאמור בסעיף קטן (א) צריך שתימסר לעובד לפחות שלושה חדשים לפני תום תקופת החוזה. הצעת המעביד לחדש את החוזה נמסרה לזיו יותר משלושה חודשים לפני תום תקופת החוזה. לכן, בהגיע תקופת החוזה לקצה, רואים את זיו, לענין חוק פיצויי פיטורים, כאילו התפטר. תשובה ב.	הסבר הפתרון

שכר 10/2011 של חוה, גרושה +2 ילדים, מורכב מהתשלומים הבאים : 1. שכר רגיל ₪ 3,224 2. דמי חגים ₪ 485 3. שעות נוספות ₪ 927 שבוע לפני המועד לתשלום השכר, חוה קיבלה מקדמה בסך 484 ₪ על חשבון שכר עבודה זה. אם חוה חייבת למעבידה 5,024 ₪ על פי התחייבות בכתב, מהו, לפי חוק הגנת השכר, הסכום המרבי שניתן לנכות משכר 10/2011, לכיסוי חוב זה? א. 1,256 ₪ ב. 1,159 ₪ ג. 1,038 ₪ ד. 927 ₪	שאלה מספר 27.
פתרון	
חוה הגנת השכר - ס' 1, ס' 25	סעיפים רלוונטיים
לפי ס' 1 לחוק הגנת השכר - "שכר עבודה" - לרבות תשלומים בעד חגים, פריון עבודה ושעות נוספות ותשלומים אחרים המגיעים לעובד עקב עבודתו ובמשך עבודתו. "שכר עבודה" של חוה ב-10/2011 - <u>₪4,636</u> (= 3,224 + 485 + 927) לפי סעיף 25 לחוק - " (א) לא ינוכו משכר עבודה אלא סכומים אלה : ... (6) חוב על פי התחייבות בכתב מהעובד למעביד, בתנאי שלא ינוכה על חשבון חוב כאמור יותר מרבע שכר העבודה ; (7) מקדמות על חשבון שכר עבודה, אם אין המקדמות עולות על שכר עבודה בעד שלושה חדשים ; עולות המקדמות על שכר עבודה לשלושה חדשים - חלות על היתרה הוראות פסקה (6). " המקדמה שקיבלה חוה שבוע לפני המועד לתשלום השכר לא עולה על שכר העבודה לשלושה חדשים, לפיכך, לא קיימת יתרה שהוראות פסקה 25(א)(7) חלות עליה. לפיכך, לא ינוכה על חשבון החוב יותר מ-<u>₪1,159</u> (= 4,636 × 25% שכר העבודה) [הרחבת הסבר הפתרון : לא נכתב בשאלה כי שכר 10/2011 הוא שכרה האחרון של חוה. לפיכך, ההוראה שבסעיף 25(ב) לחוק הגנת השכר, לפיה "על אף האמור בסעיף קטן (א), חדל עובד לעבוד אצל המעביד, רשאי המעביד לנכות משכרו האחרון של עובד כל יתרה של חוב שהעובד חייב לו, לרבות מקדמות" לא רלוונטית למקרה זה.] תשובה ב.	הסבר הפתרון

שאלה מספר 28. חוה, מוכרת בחנות, פוטרה מעבודתה ב-3/2011, לאחר 3 שנות עבודה. שכר עבודתה היה בחלק מהפדיון (חוה קיבלה בכל חודש 4% מפדיון המכירות של החנות). [למען הסר ספק, בכל חודשי עבודתה שכרה היה גבוה משכר המינימום]. מהו שכרה החודשי של חוה לענין חישוב פיצויי פיטורים? (בחר/י את המשפט הנכון ביותר מבין המשפטים הבאים) א. השכר החודשי האחרון בעד חודש עבודה מלאה, שקדם לפיטורים. ב. השכר הממוצע של 12 החודשים שקדמו לפיטורים. ג. השכר הממוצע לפי רבע השנה שקדם לפיטורים. ד. השכר הממוצע לפי רבע השנה של העבודה המלאה ביותר שב-12 החודשים שקדמו לפיטורים.	
פתרון	
תקנות פיצויי פיטורים (חישוב הפיצויים והתפטרות שרואים אותה כפיטורים) - תק' 9.	סעיפים רלוונטיים
לפי תקנה 9 לתקנות פיצויי פיטורים (חישוב הפיצויים והתפטרות שרואים אותה כפיטורים) - "היה שכר עבודתו של עובד כולו או מקצתו משתלם בעד ביצוע עבודה מסויימת או בחלק מהפדיון או שהיה עיקר שכר עבודתו לפי כמות התוצרת, יראו כשכרו האחרון ביחס לשכר כאמור את השכר הממוצע של שנים עשר החדשים שקדמו לפיטורים". תשובה ב.	הסבר הפתרון

זיו התחיל לעבוד אצל מעבידו ב-15/6/2009. שכרו מִשְׁתַּלֵּם לו על בסיס של שעות עבודה. ב-16/6/2011 הודיע לו המעביד על פיטוריו, שיכנסו לתוקף בְּתוֹם תקופת ההודעה המוקדמת על פי החוק. כמה ימי הודעה מוקדמת לפיטורים, לפי חוק הודעה מוקדמת לפיטורים ולהתפטרות, על המעביד לְתֵת לזיו? א. 20 ימים. ב. 24 ימים. ג. 21 ימים. ד. 30 ימים.	שאלה מספר 29.
פתרון	
חוק הודעה מוקדמת לפיטורים ולהתפטרות - ס' 1, ס' 4. חוק פיצויי פיטורים - ס' 12.	סעיפים רלוונטיים
לְפִי ס' 1 לחוק הודעה מוקדמת לפיטורים ולהתפטרות: בחוק זה - "חוק פיצויי פיטורים" - חוק פיצויי פיטורים, תשכ"ג-1963; "עובד במשכורת", "עובד בשכר" - כהגדרתם בסעיף 12 לחוק פיצויי פיטורים; לְפִי ס' 12 לחוק פיצויי פיטורים - "עובד במשכורת" - עובד שעיקר גמול עבודתו, משתלם על בסיס של חודש או של תקופה ארוכה יותר; "עובד-בשכר" - עובד שאינו עובד במשכורת. שכרו של זיו מִשְׁתַּלֵּם על בסיס של שעות עבודה. לְפִיכֵן, זיו הוא "עובד-בשכר". זיו התחיל זה עתה את שנת עבודתו השלישית. לְפִי ס' 4 לחוק הודעה מוקדמת לפיטורים ולהתפטרות - " עובד בשכר זָכָאי להודעה מוקדמת לפיטורים, כמפורט להלן: (1) במהלך שנת עבודתו הראשונה - של יום אחד בשל כל חודש עבודה; (2) במהלך שנת עבודתו השניה - של 14 ימים, בתוספת של יום אחד בשל כל שני חודשי עבודה בשנה האמורה; (3) במהלך שנת עבודתו השלישית - של 21 ימים, בתוספת של יום אחד בשל כל שני חודשי עבודה בשנה האמורה; (4) לאחר שנת עבודתו השלישית - של חודש ימים. " לפיכך, לְפִי חוק הודעה מוקדמת לפיטורים ולהתפטרות, על המעביד לתת לזיו הודעה מוקדמת לפיטוריו של 21 ימים. תשובה ג.	הסבר הפתרון

שאלה מספר 30. חוה חזרה לעבודתה ב-2/2/2011, בתום חופשת הלידה שלה. חוה מבקשת להיעדר מעבודתה בחודש מאי 2011, שעה אחת ביום, על מנת לטפל בתינוקה. האם חוה רשאית להיעדרות זו, בלי שתנוכה משכרה? (בחר/י את המשפט הנכון ביותר מבין המשפטים הבאים) א. כן, אבל אך ורק אם חוה עובדת במשרה מלאה. ב. כן, אבל אך ורק אם חוה מניקה את תינוקה. ג. לא. חוה רשאית להיעדרות זו, אך היא תנוכה משכרה. ד. לא. חוה לא רשאית להיעדרות זו בחודש מאי 2011.	
פתרון	
חוק עבודת נשים - סי' 9(ה)(1), 9(ה)(2).	סעיפים רלוונטיים
לפי סי' 7(ג)(3), עובדת רשאית להיעדר מעבודתה "מתום חופשת הלידה עד תום ארבעה חודשים מאותו יום - שעה אחת ביום, בתנאי שהיא מועסקת במשרה מלאה; ההיעדרות המותרת על פי פסקה זו היא בנוסף להפסקות על-פי חוק שעות עבודה ומנוחה, תשי"א-1951, ואין מנכים אותה משכר עבודה". תשובה א.	הסבר הפתרון

שאלה מספר 31. חוה, בת ה-23, עברה בהצלחה את בחינות מועצת יועצי המס. כתנאי לרישומה בפנקס יועצי המס, על חוה לעשות שנת התמחות במשרד יועצי מס או רואי חשבון. חוה התקבלה לעבודה כמתמחה בהיקף של משרה מלאה אצל יועץ המס זיו. בחר/י את המשפט הנכון ביותר מבין המשפטים הבאים: א. בשנת ההתמחות, חוה לא זכאית לשכר. ב. בשנת ההתמחות, חוה זכאית לשכר שלא יפחת מ-60% משכר המינימום. ג. בשנת ההתמחות, חוה זכאית לשכר שלא יפחת מ-83% משכר המינימום. ד. בשנת ההתמחות, חוה זכאית לשכר שלא יפחת משכר המינימום.	
פתרון	
חוה שכר מינימום - ס' 2, ס' 12.	סעיפים רלוונטיים
הסבר הפתרון לפי ס' 2(א) לחוק שכר מינימום - "עובד שמלאו לו 18 שנים (להלן – עובד) המועסק במשרה מלאה, כנהוג במקום עבודתו, זכאי לקבל ממעבידו שכר עבודה שלא יפחת משכר המינימום לחודש, שכר המינימום היומי או שכר המינימום לשעה, הכל לפי העניין". לפי ס' 12 לחוק - "זכותו של עובד, לפי חוק זה, אינה ניתנת להתניה או לויתור". חוק שכר מינימום לא מוציא מתחולתו אנשים המבצעים עבודה על-מנת ללמוד מקצוע. איסור הוויתור על שכר מינימום תכליתו להגן על העובד מפני עצמו. ישנם מקרים בהם העובד כה זקוק לעבודה או מצבו כה ירוד, עד כי יסכים לקבל עבודה בפחות משכר המינימום [ע"ע (ארצ' 1054/01 אשר טוילי נ' יצחק דהרי]. הוראות חוק שכר מינימום חלות על חוה. בשנת התמחותה, חוה זכאית לשכר שלא יפחת משכר המינימום. תשובה ד.	

שאלה מספר 32.

זיו, עובד בשכר (שעתו), התחיל לעבוד ב-3/3/2011 כְּטָבַח בְּמִסְעָדָה בירושלים. שבוע העבודה של זיו, במקום עבודתו, הוא בן 6 ימים (ימים א'-ו'). [זיו, שהוא יהודי, לא עובד בחגי ישראל]. להלן רשימת אירועים בחודש השני לעבודתו, חודש 4/2011, מתוך דו"ח הנוכחות של זיו -

17/4	יום א	זיו עבד
18/4	יום ב	מחלה (נמסר אישור כדין)
19/4	יום ג	זיו לא עבד
20/4	יום ד	זיו עבד
24/4	יום א	זיו נעדר ללא הצדקה וללא אישור המעביד
25/4	יום ב	זיו לא עבד (שביעי של פסח - חג 2)
26/4	יום ג	זיו עבד

בָּעֵד כמה ימי חג על המעביד לשלם לו דמי חגים בתלוש 4/2011 ?

- א. 0 ימי חג.
- ב. 3 ימי חג.
- ג. 1 ימי חג.
- ד. 2 ימי חג.

פתרון

צו הרחבה - הסכם מסגרת

סעיפים רלוונטיים

לְפִי סעיף 7 לצו הרחבה - הסכם מסגרת:
" 7. דמי חגים

א. עובד לאחר 3 חודשי עבודה במקום העבודה שלא נעדר מהעבודה סמוך ליום החג (יום לפני החג ויום אחרי החג), אלא בהסכמת המעביד, יהיה הזכאי לתשלום מלא בעבור 9 ימי חג (2 ימי ראש השנה, יום הכיפורים, 2 ימי סוכות, 2 ימי פסח, חג שבועות ויום העצמאות).

עובד לא יהיה זכאי לימי חג החלים בשבת.

ב. עובד חודשי לא יהיה זכאי לתשלום נפרד עבור ימי חג. "

באפריל 2011 זיו לא עבד עדיין 3 חודשים במקום עבודתו (התחיל לעבוד ב-3/3/2011). לפיכך, הוא לא זכאי לדמי חגים בחודש זה.

תשובה א.

שאלה מספר 33. חוה, עובדת במשרה מלאה, התחילה לעבוד אצל מעבידה הפרטי ב-1/4/2008. על חוה ועל מעבידה חלוקת הוצאות צו ההתקפה בדבר תשלום דמי הבראה. המעביד משלם דמי הבראה 4 פגמים בשנה, במשכורות מרץ, יוני, ספטמבר ודצמבר. בתלוש 9/2011 משלם המעביד דמי הבראה בעד התקופה שמ-1/7/2011 ועד 30/9/2011. אם מחיר יום הבראה הוא 365 ₪, לפי צו ההרחבה הנ"ל, מהו סכום דמי הבראה המגיע לחוה בתלוש 9/2011? א. 730.00 ₪ ב. 851.67 ₪ ג. 547.50 ₪ ד. 638.75 ₪	
פתרון	
ההסכם הקיבוצי הכללי בדבר תשלום דמי הבראה וצו ההרחבה.	סעיפים רלוונטיים
בתלוש 8/2011 חוה זכאית לדמי הבראה בעד התקופה שמ-1/7/2011 ועד 30/9/2011. חודשים אלו מהווים חלק משנת העבודה הרביעית של חוה (שהתחילה ב-1/4/2011 ומסתיימת ב-31/3/2012). בשנת העבודה הרביעית יש לשלם לעובד 7 ימי הבראה. לפיכך, יש לשלם לחוה, בתלוש 9/2011, קצובת הבראה בשל 3 חודשים כדלהלן: $638.75 ₪ = 3 / 12 \times 7 \text{ ימי הבראה} \times 365 \text{ תעריף}$ תשובה ד.	הסבר הפתרון

זיו, העובד זה 3 שנים אצל אותו מעביד, הוא "הורה יחיד" של ילד בן 15, המופקר כ"אדם עם מוגבלות". בחודש 1/2011 נעדר 18 ימים מעבודתו, לצורך מתן סיוע אישי (השגחה, ליווי וטיפול) לילדו המוגבל. סיוע שילדו נזקק לו בשל מוגבלותו ונשתייב היעדרות קאמור. צוין שלא היה אדם אחר שניצל את זכותו לזקיפת ימי היעדרות לצורך מתן סיוע אישי לאותו ילד. זיו מסר למעבידו את כל המסמכים והאישורים הנדרשים על פי החוק והתקנות. כמה ימים זכאי זיו לזקוף על חשבון תקופת המחלה הצבורה שלו או על חשבון ימי החופשה המגיעים לו, בשל היעדרות זו, לפי החוק הרלוונטי? א. עד 18 ימים. ב. עד 15 ימים. ג. עד 8 ימים. ד. עד 16 ימים.	שאלה מספר 34.
פתרון	
חוק דמי מחלה (היעדרות בשל מחלת ילד) - ס' 1ב. תקנות דמי מחלה (היעדרות בשל מחלת ילד).	סעיפים רלוונטיים
לפי ס' 1ב לחוק דמי מחלה (היעדרות בשל מחלת ילד) - " (א) עובד שהוא הורה של אדם עם מוגבלות, ועבד שנה לפחות אצל אותו מעביד או באותו מקום עבודה, זכאי לזקוף עד 15 ימים בשנה של היעדרות על חשבון תקופת המחלה הצבורה שלו או על חשבון ימי החופשה המגיעים לו, לפי בחירת העובד, לצורך מתן סיוע אישי שמחייב היעדרות כאמור, לאדם עם המוגבלות; ואם התקיים בו אחד מאלה, זכאי העובד לזקוף בשנה עד 15 ימים נוספים של היעדרות כאמור, <u>ובלבד שלא היה אדם אחר שניצל את זכותו לזקיפת ימים נוספים לצורך מתן סיוע אישי לאותו אדם עם מוגבלות</u> - (1) בן זוגו הוא עובד, ולא נעדר מעבודתו מכוח זכאותו כאמור. (2) בן זוגו הוא עובד עצמאי שלא נעדר מעסקו או שלא חדל מעיסוק במשלח ידו לצורך מתן סיוע אישי. (3) הוא הורה יחיד. (4) האדם עם המוגבלות נמצא בהחזקתו הבלעדית. לאחר שמסר למעבידו את כל המסמכים והאישורים הנדרשים על פי החוק והתקנות, זכאי זיו, כהורה יחיד, לזקוף עד 18 ימים (כל ימי היעדרותו זו) על חשבון תקופת המחלה הצבורה שלו או על חשבון ימי החופשה המגיעים לו. תשובה א.	הסבר הפתרון

לפי הסכם העבודה של חוה, דמי נסיעות ישולמו לה לפי צו ההרחבה בדבר השתתפות המעביד בהוצאות נסיעה לעבודה וממנה. חוה, תושבת כפר-סבא, משתמשת לצורך נסיעותיה לעבודתה בפתח-תקוה, בכרטיס חופשי-חודשי "שרון מרחבי" (הכולל את אזור מגוריה ואת מקום עבודתה). עד 31/3/2011 היה מחירו של כרטיס זה 177 ₪. החל ב-1/4/2011 הוזל מחירו והועמד על 159 ₪. כרטיסי נסיעה בודדת באוטובוס, באותה עת, לא הוזלו. מחיר נסיעה באוטובוסים לעבודה אגן ממנה (כוון אחד), היה נותר 9.80 ₪. ב-4/2011 חוה עבדה 16 ימים בפועל. אם שיעור החזר הוצאות הנסיעה המרבי לפי ס' 2 לצו ההרחבה הנ"ל הוא 24.40 ₪ ליום עבודה, מהו סכום דמי הנסיעות המינימלי שעל המעביד לשלם לחוה בגין חודש 4/2011? א. 159.00 ₪ ב. 313.60 ₪ ג. 177.00 ₪ ד. 156.80 ₪	שאלה מספר 35.
פתרון	
צו ההרחבה בדבר השתתפות המעביד בהוצאות נסיעה לעבודה וממנה.	סעיפים רלוונטיים
לפי ס' 3 בצו ההרחבה בדבר השתתפות המעביד בהוצאות נסיעה לעבודה - "כל עובד הזקוק לתחבורה כדי להגיע למקום עבודתו, זכאי לקבל ממעבידו השתתפות עד המכסימום האמור בסעיף 2, בהוצאות נסיעה לעבודה וממנה בעד כל יום עבודה בפועל בו השתמש בתחבורה כדי להגיע למקום עבודתו". לפי ס' 2 לצו ההרחבה, שיעור החזר הוצאות הנסיעה מיום 01/01/2011 הוא עד 24.40 ₪ ליום עבודה. לפי ס' 4 בצו ההרחבה, "הוצאות הנסיעה ייקבעו לפי מחיר נסיעה מוזל באוטובוס ציבורי או כרטיס מינוי חודשי מוזל ממקום מגורי העובד למקום עבודתו, על יסוד כרטיס הנחה של מספר נסיעות, אם קיים כרטיס הנחה כזה". מחיר נסיעות בודדות באוטובוס - 19.60 ₪ ליום (2×9.80), כלומר 313.60 ₪ ל-16 ימי עבודה בפועל. מחיר כרטיס "חופשי חודשי", בחודש 4/2011, הכולל את אזור מגוריה של חוה ואת מקום עבודתה - 177 ₪. תשלום לפי שיעור החזר המרבי על פי צו ההרחבה - 390.40 ₪ = 16 ימי עבודה בפועל × 24.40 החלופה הזולה - 159 ₪ = (159 חופשי חודשי ; 313.60 נסיעות בודדות ; 390.40 תקרה) min סכום דמי הנסיעות המינימלי שעל המעביד לשלם לחוה בגין חודש 4/2011 - 159 ₪. תשובה א.	הסבר הפתרון

שאלה מספר 36.

שבוע עבודתה של חוה, במקום עבודתה, הוא בן 6 ימים (א'-ו'). בשבוע האחרון התחילה לעבוד בכל יום בשעה 5:00 ל 3:00 לפנות בוקר. להלן סיכום שעות עבודתה בשבוע זה:

יום	א'	ב'	ג'	ד'	ה'	ו'	סה"כ
שעות עבודה	11	9	7	6	8	10	51

אם השכר הרגיל לשעת עבודה של חוה הוא 24 ₪, מהו השכר שיש לשלם לה בעד שעות עבודתה בשבוע זה, לפי הוֹרָאוֹת חוק שעות עבודה ומנוחה?

- א. לא פחות מ-1,302 ₪
 ב. לא פחות מ-1,272 ₪
 ג. לא פחות מ-1,290 ₪
 ד. לא פחות מ-1,284 ₪

פתרון

חוק שעות עבודה ומנוחה - ס' 1, 2, 16, 18. צו הרחבה - הסכם מסגרת (2000).

סעיפים רלוונטיים

לפי חוק שעות עבודה ומנוחה, לעובדים 6 ימים בשבוע - יום עבודה לא יעלה על 8 שעות עבודה. בעבודת לילה וביום שלפני המנוחה השבועית וביום שלפני חג שהעובד אינו עובד בו, בין על פי חוק ובין על פי הֶסְכָּם או נוהג, לא יעלה יום עבודה על שבע שעות עבודה ("יתחום יום עבודה").

לפי צו ההרחבה בעניין קיצור שעות העבודה השבועיות, שבוע עבודה לא יעלה על ארבעים ושלוש שעות עבודה ("יתחום שבוע עבודה").

חוה התחילה לעבוד בכל יום בשעה 5:00 בבוקר. פְּלוֹמֵר, שתיים ועשר דקות מתוך יום עבודתה היו בתחום השעות שבין 22:00 ובין 06:00. לפיכך, בכל ימי השבוע עבדה חוה ב"עבודת לילה", שפירושה לפי חוק שעות עבודה ומנוחה - "עבודה ששתי שעות ממנה, לפחות, הן בתחום השעות שבין 22 ובין 06:00".

החישוב:

יום	סה"כ שעות עבודה ביום	שעות עבודה רגילות	מצטבר שעות רגילות בשבוע	שעות נוספות	שעות נוספות 125%	שעות נוספות 150%
א	11.00	7.00	7.00	4.00	2.00	2.00
ב	9.00	7.00	14.00	2.00	2.00	-
ג	7.00	7.00	21.00	-	-	-
ד	6.00	6.00	27.00	-	-	-
ה	8.00	7.00	34.00	1.00	1.00	-
ו	10.00	7.00	41.00	3.00	2.00	1.00
סה"כ שעות	51.00	41.00		10.00	7.00	3.00
תעריף לשעה		₪ 24.00			₪ 30.00	₪ 36.00
תשלום		₪ 984.00			₪ 210.00	₪ 1,302.00

תשובה א.

שכרה של חוה משתלם על בסיס של שעות עבודה. בְּעֵד כָּל שְׁעַת עֲבוּדָה רְגִילָה חוה מקבלת שכר כְּדִלְהֶלֶן: 1. שכר מְשׁוּלָב - 32 ₪ 2. תוספת יוקר - 4 ₪ 3. תוספת נְהִיגָת אֲמִבּוּלָנִס - 6 ₪ לפי החוק שעות עבודה ומנוחה, אם חוה עבדה שתי שעות נוספות ביום שבת (יום מנוחה שבועית של חוה), כמה על המעביד לשלם לה בעד כל אחת משתי שעות נוספות אלו שבאותו יום? א. לא פחות מ-63.00 ₪ ב. לא פחות מ-73.50 ₪ ג. לא פחות מ-52.50 ₪ ד. לא פחות מ-78.75 ₪	שאלה מספר 37.
פתרון	
חוק שעות עבודה ומנוחה - ס' 16, ס' 17, ס' 18.	סעיפים רלוונטיים
"שְׂכָר רְגִיל" של חוה, הַמְשַׁמֵּשׁ בְּסִיס לְחִישׁוּב גְּמוּל שְׁעוֹת נוֹסְפוֹת וְגְמוּל עֲבוּדָה בַּמְנוּחָה הַשְּׁבוּעִית: לפי ס' 18 לחוק שעות עבודה ומנוחה - "לְעִנְיַן הַסְּעִיפִים 16 ו-17 "שכר רגיל" כולל כל התוספות שמעביד משלם לעובדו". כלומר, כל רכיבי השכר שלעיל - "שכר משולב", "תוספת יוקר" ו-"תוספת נהגת אמבולנס" מהווים יסוד לחישוב ערך שעת עבודה רגילה של חוה. סכומם של כל הרכיבים הנ"ל - 42 ₪ הוא "השכר הרגיל" לְעִנְיַן הַסְּעִיפִים 16 ו-17 לחוק. ($42 = 32 + 4 + 6$) לפי ס' 16(א) לחוק שעות עבודה ומנוחה - " הועבד עובד שעות נוספות, ישלם לו המעביד בְּעֵד שְׁתֵּי הַשְּׁעוֹת הַנוֹסְפוֹת הַרְאִשׁוֹנוֹת שֶׁבָּאוּתוֹ יוֹם שֶׁכֵּר עֲבוּדָה לֹא פָּחוֹת מִ-1/4 מֵהַשְּׂכָר הַרְגִיל, וּבְעֵד כָּל שְׁעָה נוֹסֶפֶת שֶׁאַחֲרִיהֶן לֹא פָּחוֹת מִ-1/2 מֵהַשְּׂכָר הַרְגִיל..." כלומר, לפי ס' 16(א) לחוק האמור, על המעביד לשלם לחוה לא פחות מ-25% ₪ גמול נוסף על השכר הרגיל, בְּעֵד אֹתָהּ הַשְּׁעָה הַנוֹסֶפֶת שֶׁעֲבָדָה בָּאוּתוֹ יוֹם. לפי ס' 17 לחוק שעות עבודה ומנוחה - " (א) הועבד עובד בשעות המנוחה השבועית או בחלק מהן - (1) ישלם לו המעביד בְּעֵד שְׁעוֹת אֵלֶּה שֶׁכֵּר עֲבוּדָה לֹא פָּחוֹת מִ-1/2 מִשְּׂכָרוֹ הַרְגִיל..." כלומר, לפי ס' 16(א) לחוק האמור, על המעביד לשלם לחוה לא פחות מ-50% ₪ גמול נוסף על השכר הרגיל, לכל שעה שעבדה במנוחה השבועית. לפיכך, על המעביד לשלם לחוה, בְּעֵד כָּל אֶחָת מִשְׁתֵּי הַשְּׁעוֹת הַנוֹסְפוֹת שֶׁעֲבָדָה בַּמְנוּחָה הַשְּׁבוּעִית (יום שבת), סכום שלא יפחת מ-73.50 ₪. $73.50 = (50\% גְּמוּל עֲבוּדָה בַּמְנוּחָה הַשְּׁבוּעִית + 25\% גְּמוּל שְׁעָה נוֹסֶפֶת רִאשׁוֹנָה וּשְׁנִיָּה + 100\% שְׂכָר רְגִיל) \times 42$ תשובה ב.	הסבר הפתרון

שאלה מספר 38. חוה התחילה לעבוד אצל מעבידה ב-1/7/2010 ועבדה אצלו בִּרְצִיפוֹת עד שהתפטרה ב-28/4/2011. בשנת 2010 עבדה 125 ימים בְּפוֹעֵל ובשנת 2011 עבדה 81 ימים בְּפוֹעֵל. אם זכויות החופשה השנתית של חוה נקבעות לפי חוק חופשה שנתית בְּלִבָּד, מהו אורך החופשה השנתית לה היתה זכאית בעד השנים 2010 ו-2011, לפי חוק זה? א. 13 ימים ב. 12 ימים ג. 14 ימים ד. 11 ימים	
פתרון	
חוק חופשה שנתית - ס' 1, ס' 3.	סעיפים רלוונטיים
על פי חוק חופשה שנתית, החל ב-1/1/2006, "שנת עבודה" פירושה - פרק זמן של שנים עשר חודש, שתחילתו אחד בינואר של כל שנה. אורך חופשה שנתית בעד שנת העבודה 2010 - לְעֵינֵינוּ חוק חופשה שנתית, שנת 2010 היא שנת עבודתה הראשונה של חוה. אורך החופשה השנתית בְּעֵד שנת העבודה הראשונה הוא 14 ימים. הקשר המשפטי בִּין חוה ומעבידה היה קיים בחלק משנת העבודה. בְּפוֹעֵל, עבדה באותו חלק שנה 125 ימים. לפי ס' 3(ג)(2) לחוק, היה הקשר המשפטי שבין העובד ובין המעביד קיים בחלק משנת העבודה והעובד עבד בתוך אותו חלק שנה פחות מ-240 ימים - יהיה מספר ימי החופשה חלק יחסי ממספר הימים שלפי סעיף 3(א) לחוק, כיחס מספר ימי העבודה בפועל אל המספר 240; חלק של יום חופשה לא יובא במנין. יחס מספר ימי העבודה בפועל אל המספר 240 הוא 0.52. (125 / 240) הכפלת 14 ימים ב-0.52 מניבה את התוצאה 7.29. חלק של יום חופשה לא יובא במנין. לפיכך, אורך החופשה השנתית לה זכאית חוה בעד שנת 2010 - 7 ימים. אורך חופשה שנתית בעד שנת העבודה 2011 - לְעֵינֵינוּ חוק חופשה שנתית, שנת 2011 היא שנת עבודתה השנייה של חוה. אורך החופשה השנתית בְּעֵד שנת העבודה השנייה הוא 14 ימים. הקשר המשפטי בִּין חוה ומעבידה היה קיים בחלק משנת העבודה. בְּפוֹעֵל, עבדה באותו חלק שנה 81 ימים. לפי ס' 3(ג)(2) לחוק, היה הקשר המשפטי שבין העובד ובין המעביד קיים בחלק משנת העבודה והעובד עבד בתוך אותו חלק שנה פחות מ-240 ימים - יהיה מספר ימי החופשה חלק יחסי ממספר הימים שלפי סעיף 3(א) לחוק, כיחס מספר ימי העבודה בפועל אל המספר 240; חלק של יום חופשה לא יובא במנין. יחס מספר ימי העבודה בפועל אל המספר 240 הוא 0.34. (81 / 240) הכפלת 14 ימים ב-0.34 מניבה את התוצאה 4.73. חלק של יום חופשה לא יובא במנין. לפיכך, אורך החופשה השנתית לה זכאית חוה בעד שנת 2010 - 4 ימים. אורך החופשה השנתית לה זכאית חוה בְּעֵד השנים 2010 ו-2011 - 11 ימים (7 + 4) תשובה ד.	הסבר הפתרון

שאלה מספר 39. חווה עובדת במשכורת. שבוע העבודה הנהוג במקום עבודתה הוא בן 6 ימים (א'-ו'). זכותה לדמי מחלה נקבעת לפי חוק דמי מחלה. החל ביום א' (4/9/11) נעדר (פולל) יום ד' (7/9/11) חווה נעדרה מעבודתה עקב מחלה (היתה זו היעדרותה הראשונה עקב מחלה בכל 4 שנות עבודתה אצל המעביד). חווה חזרה לעבודה ביום ה' (8/9/11) ומסרה למעביד אישור מחלה כדין. שכר העבודה שהיתה זכאית לקבל בתקופת היעדרותה זו אילו המשיכה בעבודתה - 1,200 ₪ (300 ₪ בממוצע ליום). סכום זה נופה ממשכורתה החודשית בגין היעדרות. מהו, לפי חוק דמי מחלה, סך דמי המחלה שעל המעביד לשלם לחווה בתלוי 9/2011? א. 1,200 ₪ ב. 450 ₪ ג. 600 ₪ ד. 900 ₪	
פתרון	
חוק דמי מחלה - ס' 2, ס' 4, ס' 5.	סעיפים רלוונטיים
לפי ס' 2(ב)(1) לחוק דמי מחלה - "לגבי עובד במשכורת - תהא תקופת המחלה כל ימי מחלתו, לרבות ימי מנוחה שבועית וחגים". תקופת המחלה: 4 ימים [החל ביום א' (4/9/2011) נעדר יום ד' (7/9/2011)] לפי ס' 4(א) לחוק דמי מחלה - "תקופת הזכאות לדמי מחלה לא תעלה על תקופה מצטברת של יום וחצי לכל חודש עבודה מלא שהעובד עבד אצל אותו מעביד או באותו מקום עבודה החל מהיום שבו חל עליו חוק זה ולא יותר מ-90 יום, בניכוי התקופה שבעדה קיבל העובד דמי מחלה על פי חוק זה." מאחר שהיתה זו היעדרותה הראשונה של חווה עקב מחלה בכל 4 שנות עבודתה, די בתקופת הזכאות שצברה עד 4/9/2011 כדי לשלם לה דמי מחלה בגין היעדרותה זו. דמי מחלה לפי החוק: 300 ₪ בממוצע ליום זכאות לפי החוק: בעד יום המחלה הראשון: לא זכאית לדמי מחלה. בעד יום המחלה השני והשלישי: מחצית דמי מחלה (150 ₪). בעד יום המחלה הרביעי: דמי מחלה מלאים (300 ₪). חישוב דמי מחלה: $600 \text{ ₪} = 300 \text{ ₪} \times 1 \text{ (יום 4 למחלתה)} + 150 \text{ ₪} \times 2 \text{ (יום 2 ו-3 למחלתה)}$. תשובה ג.	הסבר הפתרון

שאלה מספר 40. חווה התחילה לעבוד אצל מעבידה ב-1/3/2009. ב-1/6/2009 התחיל המעביד להפריש עבורה לקרן פנסיה מקיפה. שיעור הפרשת המעביד - 12% משכרה המלא של חווה. לפי ההסכם הקיבוצי החל על הצדדים, תשלומי המעביד לקרן הפנסיה באים במקום 72% מפיצויי הפיטורים המגיעים לחווה, בגין השכר והתקופה שבגינם נעשתה ההפרכשה. ב-28/2/2011 חווה פוטרה מעבודתה. שכרה המלא והקובע לענין חישוב פיצויי פיטורים - 7,400 ₪. הסכום שנצבר במרכיב פיצויי הפיטורים בקרן הפנסיה במועד הפיטורים - 9,557 ₪. מהו סכום פיצויי הפיטורים שעל המעביד להשלים לחווה לפי חוק פיצויי פיטורים (סכום מקורב)? א. 11,174 ₪ ב. 1,850 ₪ ג. 5,476 ₪ ד. 5,243 ₪	
פתרון	
חוק פיצויי פיטורים - ס' 1(א), ס' 11(ה), ס' 12(א), ס' 14	סעיפים רלוונטיים
הסבר הפתרון לפי ס' 14 לחוק פיצויי פיטורים - "תשלום לקופת תגמולים, לקרן פנסיה או לקרן כיוצא באלה, לא יבוא במקום פיצויי פיטורים אלא אם נקבע כך בהסכם הקיבוצי החל על המעביד והעובד ובמידה שנקבע, או אם תשלום כאמור אושר על ידי שר העבודה ובמידה שאושר". לפי ההסכם הקיבוצי החל על הצדדים, תשלומי המעביד לקרן הפנסיה באים במקום 72% מפיצויי הפיטורים המגיעים לחווה, בגין השכר והתקופה שבגינם נעשתה ההפרשה. כלומר, הוראות סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורים חלות על הצדדים. תקופת עבודה - שנתיים. תקופה בה חל ס' 14 לחוק פיצויי פיטורים ושולמו כספים לקרן פנסיה - 21 חודשים. הרכיבים בגינם בוצעה ההפרשה לקרן הפנסיה: מלוא השכר. תשלומי המעביד לקרן הפנסיה באים במקום 72% מפיצויי הפיטורים המגיעים לחווה, בגין השכר והתקופה שבגינם נעשתה ההפרשה. החישוב: 1. בעד 3 החודשים הראשונים, בהם לא שולם לקרן הפנסיה, על המעביד להשלים - $7,400 \times (3 / 12) \times 100\% = 1,850 \text{ ₪}$ 2. בגין 21 החודשים, בהם שולמו כספים לקרן הפנסיה מכוח ההסכם הקיבוצי, כאשר תשלומים אלה באים במקום 72% מפיצויי הפיטורים המגיעים לחווה, על המעביד להשלים 28% פיצויי פיטורים (100% - 72% = 28%) $7,400 \times (21 / 12) \times 28\% = 3,626 \text{ ₪}$ סה"כ על המעביד להשלים לחווה תשובה ג.	

ביטוח לאומי

תלוש 4/2011 של זיו הורכב מהסכומים שְלֵהֶלֶן : 1. שכר מְשׁוּלָב 6,739 ₪ 2. החזקת רכב 534 ₪ 3. שווי מתנה לחג הפסח 263 ₪ מהו שכרו של זיו בחודש 4/2011 החייב בדמי ביטוח לאומי? א. 7,273 ₪ ב. 6,739 ₪ ג. 7,536 ₪ ד. 7,002 ₪	שאלה מספר 41.
פתרון	
חוק הביטוח הלאומי - ס' 344. תקנות הביטוח הלאומי (תשלום ופטור מתשלום דמי ביטוח), התשנ"ה-1995 – תק' 2. ס' 2(2) לפקודת מס הכנסה.	סעיפים רלוונטיים
לְפִי ס' 344(א) לחוק הביטוח הלאומי - "יראו כהכנסתו החודשית של עובד את הכנסתו בְּעַד החודש שקדם ל- 1 בחודש שבו חל מועד התשלום, מהמקורות המפורטים בסעיף 2(2) לפקודת מס הכנסה..." לפי סעיף 2(2)(א) לפקודת מס הכנסה, "הַכְּנֶסֶת עֲבוֹדָה" היא : " השתכרות או ריווח מעבודה; כל טובת הנאה או קצובה שניתנו לעובד ממעבידו; תשלומים שניתנו לעובד לכיסוי הוצאותיו, לְרִבּוֹת תשלומים בְּשֵׁל החזקת רכב או טלפון, נסיעות לחוץ לארץ או רכישת ספרות מקצועית או ביגוד, אֲדָךְ לְמַעַט תשלומים פְּאָמֹור המותרים לעובד כהוצאה; שווי של שימוש ברכב או ברדיו טלפון נייד שהועמד לרשותו של העובד; והכל - בִּין שניתנו בכסף וּבִין בשווה כסף, בִּין שניתנו לעובד במישרין או בעקיפין או שניתנו לאחר לטובתו; " לפי תקנה 2 לתקנות הביטוח הלאומי (תשלום ופטור מתשלום דמי ביטוח), "לא ישולמו דמי ביטוח מהכנסת עובד הפטורה ממס לפי הפקודה למעט הכנסה לפי סעיף 9(5), (11) ו-(12) לפקודה. כל הסכומים שנכללו בתלוש 4/2011 של זיו (שכר משולב, החזקת רכב ושווי מתנה לחג הפסח) מהווים הכנסה לפי ס' 2(2) לפקודה, ולא נקבע בהנחיות המוסד לביטוח לאומי שהם פְּטוּרִים מדמי ביטוח. לפיכך, שכרו של זיו החייב בדמי ביטוח: $6,739 + 534 + 263 = \underline{7,536}$ ₪ תשובה ג.	הסבר הפתרון

זיו נמצא, בהסכמת המעביד, בחופשה ללא תשלום למשך חודש קלנדררי אָחַד. האם המעביד חייב בתשלום דמי ביטוח בעד זיו בחודש חל"ת זה? (בחר/י את המשפט הנכון ביותר מבין המשפטים הבאים) א. לא, מאחר שזיו לא היה בחל"ת שְׁנֵי חודשים קלנדרריים רְצוּפִים לְפָחוֹת. ב. כן, אֲבָל אֵךְ וְרַק אִם באותו זמן זיו אינו עובד אצל מעביד אחר ואינו עובד עצמאי. ג. כן. המעביד חייב, בְּכָל מְקָרָה, בתשלום דמי ביטוח בעד זיו בחודש חל"ת זה. ד. לא, מאחר שבתקופת חל"ת המעביד לא משלם לעובד שכר או כל תְּגִמוֹל אַחֵר.	שאלה מספר 42.
פתרון	
תקנות הביטוח הלאומי (הוראות מיוחדות בדבר תשלום דמי ביטוח) - תק' 6.	סעיפים רלוונטיים
לְפִי תקנה 6 לתקנות הביטוח הלאומי (הוראות מיוחדות בדבר תשלום דמי ביטוח) - "(א) <u>עובד הנמצא בהסכמת המעביד בחופשה ללא תשלום לפחות חודש קלנדררי ובאותו זמן אינו עובד אצל מעביד אחר ואינו עובד עצמאי</u> - חייב המעביד בתשלום דמי ביטוח במועדי התשלום כאמור בסעיף 353 לחוק, בְּעֵד תקופה שלא תעלה על שני חדשים קלנדרריים רְצוּפִים שבהם היה המבוטח בחופשה כאמור. (ב) שיעור דמי הביטוח הוא כנקוב בפרטים 1, 3, 5, 6, 8, 9 ו-10 של לוח י' לחוק לפי ההכנסה המזערית שלפי פרט 1 של לוח י"א לחוק. (ג) המעביד רשאי לנכות מכל סכום המגיע ממנו לעובד את דמי הביטוח ששילם כאמור. (ד) הוראות סעיף 342(ג) לחוק לא יחולו לגבי מעביד החייב בתשלום דמי הביטוח כאמור בתקנת משנה (א). " תשובה ב.	הסבר הפתרון

שאלה מספר 43. חווה התחילה לעבוד אצל מעסיקה בתחילת 1/2011. שכרה החודשי הרגיל - 5,350 ₪. בתלוש 6/2011 קיבלה ממעסיקה, בְּנוֹסָף לְשִׁכָּרָה החודשי הרגיל, בונוס בסך של 1,284 ₪. מהי הכנסתה של חווה לְצוּרְךָ חישוב דמי ביטוח לאומי בעד חודש 6/2011 ? א. 5,457 ₪ ב. 5,564 ₪ ג. 6,634 ₪ ד. 5,350 ₪	
פתרון	
תקנות הביטוח הלאומי (תשלום ופטור מתשלום דמי ביטוח)	סעיפים רלוונטיים
הסבר הפתרון לְפִי תקנה 1 לתקנות הביטוח הלאומי (תשלום ופטור מתשלום דמי ביטוח), "תשלום נוסף" הוא "שכר הניתן לעובד בְּנוֹסָף לשכר החודשי הרגיל, לְרִבּוֹת תשלומים שניתנו כבונוס או כמענק השתתפות ברווחי המעביד וּלְמַעַט הפרשים". לְפִי התקנה שלעיל, הבונוס ששולם לחווה הוא "תשלום נוסף". לְפִי תקנה 5 לתקנות, על תשלום נוסף יחולו, לְעִנְיָן תשלום דמי ביטוח, הוֹרָאוֹת אלה : " (1) אם שיעורו 25% או יותר מהשכר החודשי הרגיל של עובד יחולק לשנים עשר, והסכום המתקבל מהחלוקה האמורה יצורף לשכר החודש שבו שולם ולשכר כל אחד מאחד עשר החודשים שקדמו לו ; תשלום נוסף כאמור, ששולם לעובד שעבד אצל מעבידו פחות מאחד עשר החודשים שקדמו לחודש שבו שולם, יחולק במספר החודשים שבהם עבד העובד אצל אותו מעביד (להלן – חודשי העבודה הקודמים), והסכום המתקבל מהחלוקה האמורה יצורף לשכר החודשי הרגיל בְּעֵד כל אחד מחודשי העבודה הקודמים". (2) אם שיעורו נמוך מ-25% מהשכר החודשי הרגיל, יצורף לשכר החודשי הרגיל בחודש שבו שולם. " שיעורו של הבונוס שקיבלה חווה, "תשלום נוסף" לְפִי התקנות, הוא 24% מהשכר החודשי. ($1,284 / 5,350 = 24\%$) מאחר ששיעורו של הבונוס נמוך מ-25% מהשכר החודשי הרגיל, יחולו עליו, לְעִנְיָן תשלום דמי ביטוח, הוראות תקנה 5(2) שלעיל. הבונוס יצורף לשכר החודשי הרגיל בחודש שבו שולם. הכנסתה של חווה לְצוּרְךָ חישוב דמי ביטוח לאומי בְּעֵד חודש 6/2011 - $5,350 + 1,284 = \underline{6,634}$ ₪ תשלום נוסף + שכר רגיל תשובה ג.	

חווה עובדת כשכירה אצל שני מעסיקים. שכר 8/2011 של חווה אצל כל אחד מהם : 1. מעסיק עיקרי - 3,680 ₪. 2. מעסיק מְשָׁנִי - 1,593 ₪. אם חווה עשתה תיאום דמי ביטוח, מהו סך דמי הביטוח הלאומי ודמי ביטוח הבריאות אשר ינוֹכָה משכרה בחודש זה אצל המעסיק המשני ? א. 55.76 ₪ ב. 110.71 ₪ ג. 191.16 ₪ ד. 80.32 ₪	שאלה מספר 44.
פתרון	
השכר החייב בְּדָמֵי ביטוח אצל המעסיק המְשָׁנִי : $1,593 = (1,593 ; 3,680 \text{ שכר אצל מעסיק עיקרי} - 73,422 \text{ ההכנסה המְרָבִית לתשלום ד.ב.}) \min$ יתרת שכר שיש לשלם בגינה ד.ב. בשיעור המופחת, לאחר ניכוי השכר אצל המעסיק העיקרי : $1,304 = 3,680 \text{ שכר אצל המעסיק העיקרי} - 4,984 \text{ ההכנסה המְרָבִית לתשלום ד.ב. בשיעור המופחת}$ סך דמי הביטוח הלאומי ודמי ביטוח הבריאות אשר ינוֹכָה משכרה של חווה בחודש זה אצל המעסיק המְשָׁנִי : $80.32 = 12\% \text{ ד.ב. בשיעור המלא} \times (1,593 - 1,304) + 3.5\% \text{ ד.ב. בשיעור המופחת} \times 1,304$ תשובה ד.	הסבר הפתרון

שאלה מספר 45. חווה עובדת כשכירה אצל שני מעסיקים. שכר 9/2011 של חווה אצל כל אחד מהם : 1. מעסיק עיקרי - 74,650 ₪. 2. מעסיק משני - 6,487 ₪. אם חווה עשתה תיאום דמי ביטוח, מהו סך כל דמי הביטוח הלאומי ודמי ביטוח הבריאות שיועברו למוסד לביטוח לאומי על ידי כל מעסיקה, בגין שכר 9/2011 של חווה? א. 12,979.52 ₪ ב. 12,596.79 ₪ ג. 13,635.86 ₪ ד. 12,857.42 ₪	
פתרון	
סעיפים רלוונטיים חוק הביטוח הלאומי - ס' 342(ב). תקנות הביטוח הלאומי (תשלום וניכוי דמי ביטוח משכר מבוטח העובד אצל מעבידים שונים). תקנות מס הכנסה ומס מעסיקים (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה ותשלום מס מעסיקים).	
הסבר הפתרון סך השכר החייב בדמי ביטוח אצל שני מעסיקה של חווה : $\min [73,422 ; (74,650 + 6,487)] = 73,422 \text{ ₪}$ למעשה, ינוכו דמי ביטוח רק ע"י מעסיקה העיקרי, שכן שכרה אצל מעסיק זה (74,650 ₪) עולה על ההכנסה המרבית לתשלום דמי ביטוח (73,422 ₪). סך דמי הביטוח אשר ינוכה משכרה של חווה אצל שני מעסיקה (למעשה, רק אצל מעסיקה העיקרי) בגין שכר 9/2011 (חלק עובדת): $8,387.00 \text{ ₪} = 12\% \text{ ד.ב. בשיעור המלא } \times (73,422 - 4,984) + 3.5\% \text{ ד.ב. בשיעור המופחת } \times 4,984$ לפי ס' 342(ב) לחוק הביטוח הלאומי, "המעביד חייב בתשלום דמי ביטוח בעד עובדו; היה המבוטח עובד אצל מעבידים שונים ישלם כל אחד מהם את דמי הביטוח כאילו הוא בלבד היה מעבידו..." השכר החייב בדמי ביטוח אצל המעסיק העיקרי: $\min (73,422 ; 74,650) = 73,422 \text{ ₪}$ ד.ב. (חלק מעסיק) שישלם המעביד העיקרי: $4,209.79 \text{ ₪} = 5.9\% \text{ ד.ב. בשיעור המלא } \times (73,422 - 4,984) + 3.45\% \text{ ד.ב. בשיעור מופחת } \times 4,984$ השכר החייב בדמי ביטוח אצל המעסיק המשני: $\min (73,422 ; 6,487) = 6,487 \text{ ₪}$ ד.ב. (חלק מעסיק) שישלם המעביד המשני: $260.63 \text{ ₪} = 5.9\% \text{ ד.ב. בשיעור המלא } \times (6,487 - 4,984) + 3.45\% \text{ ד.ב. בשיעור מופחת } \times 4,984$ סך כל דמי הביטוח הלאומי ודמי ביטוח הבריאות שיועברו למוסד לביטוח לאומי על ידי כל מעסיקה, בגין שכר 9/2011 של חווה: $8,387.00 + 4,209.79 + 260.63 = 12,857.42 \text{ ₪}$ תשובה ד.	

שאלה מספר 46. זיו, בן ה-71, עובד כשכיר זה 40 שנה אצל מעסיקו היחיד. שכרו החודשי החייב בדמי ביטוח - 85,000 ₪. האם זיו זכאי לקבל קצבת זקנה מהמוסד לביטוח לאומי? (בחר/י את המשפט הנכון ביותר מבין המשפטים הבאים) א. כן. זיו זכאי לקבל קצבת זקנה מלאה מהמוסד לביטוח לאומי. ב. לא, מאחר שהכנסתו עולה על ההכנסה המרבית לענין קצבת זקנה. ג. לא, מאחר שלא פרש מעבודתו. ד. כן, אבל אך ורק קצבת זקנה חלקית, בסכום השווה ל-10% מסכום הקצבה המלאה.	
פתרון	
חוק הביטוח הלאומי - פרק י"א, סימן ג: ביטוח זקנה, ס' 245.	סעיפים רלוונטיים
לפי ס' 245(א)(1) לחוק הביטוח הלאומי - "הגיל לקצבת זקנה בגבר הוא 70 שנה, ואם הכנסתו בשנת מס אינה עולה על ההכנסה המרבית - גיל הפרישה..." החל בגיל 70, "גיל הזכאות לקצבת זקנה", זכאי גבר מבוטח לקבל קצבת זקנה מהמוסד לביטוח לאומי, בלי קשר להכנסותיו. תשובה א.	הסבר הפתרון

חווה, העובדת אצל מעבידה היחיד זה שנתיים בְּרִצְיֹפּוֹת, קיבלה אישור מרופא נשים מומחה כי עָלֶיהָ לְהַפְסִיק את עבודתה, לְצוֹרֵךְ שְׁמִירַת הָרִיוֹן, למשך 30 ימים רצופים החל ב-1/8/2011. הכנסתה של חווה, החייבת בדמי ביטוח, בשלושה החודשים שקדמו ל-1/8/2011: <table border="1" data-bbox="339 322 956 398"> <thead> <tr> <th>חודש</th> <th>5/2011</th> <th>6/2011</th> <th>7/2011</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>הכנסה</td> <td>₪ 8,568</td> <td>₪ 8,405</td> <td>₪ 7,507</td> </tr> </tbody> </table> <i>למען הסר ספק, לא משולם לחווה תשלום בעד תקופת שמירת ההריון מגוף אחר, וחווה לא מעדיפה לוותר על הגמלה, לנצל את ימי המחלה ולקבל את תמורתם מהמעסיק שלה.</i> מהו סכום הגמלה לשמירת הריון שזכאית חווה לקבל מהמוסד לביטוח לאומי? א. 6,120 ₪ ב. 8,009 ₪ ג. 8,260 ₪ ד. 8,160 ₪	חודש	5/2011	6/2011	7/2011	הכנסה	₪ 8,568	₪ 8,405	₪ 7,507	שאלה מספר 47.
חודש	5/2011	6/2011	7/2011						
הכנסה	₪ 8,568	₪ 8,405	₪ 7,507						
פתרון									
חוק הביטוח הלאומי, סימן ה': גמלה לשמירת הריון.	סעיפים רלוונטיים								
לפי ס' 60 וס' 54 לחוק הביטוח הלאומי - שיעור הקצבה לשמירת הריון ליום יהיה בסכום הנמוך מבין שני הסכומים האלה: 1. סכום בסיסי 1 לחישוב קצבאות לחודש (₪ 8,260) מחולק ב-30 לכל יום, כלומר 275.33 ₪. 2. שכרה של האישה (החייב בדמי ביטוח) ברבע השנה שקדם להפסקת העבודה עֶקֶב שמירת ההריון, מחולק ב-90. הכנסתה של חווה ברבע השנה שקדם ל-1/8/2011: $8,568 + 8,405 + 7,507 = 24,480$ ₪ חלוקת ההכנסה ב-90: $24,480 / 90 = 272$ ₪ שיעור הקצבה לשמירת הריון ליום: $\min [(275.33 \text{ התקרה}) ; 272] = 272$ ₪ לפיכך, סכום הגמלה לשמירת הריון שזכאית חווה לקבל: $30 \text{ ימי שמירת הריון} \times 272 = 8,160$ ₪ תשובה ד.	הסבר הפתרון								

זיו התחיל לעבוד אצל מעבידו היחיד ב-1/5/2011. ב-9/11/2011 יצא ל-7 ימי מילואים. להלן פרטי הכנסתו ב-6 החודשים שקדמו ל-1/11/2011: <table border="1" data-bbox="172 277 1123 394"> <thead> <tr> <th>חודש</th> <th>5/2011</th> <th>6/2011</th> <th>7/2011</th> <th>8/2011</th> <th>9/2011</th> <th>10/2011</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>ימי עבודה</td> <td>22</td> <td>21</td> <td>13</td> <td>23</td> <td>20</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>הכנסה</td> <td>5,068 ₪</td> <td>5,150 ₪</td> <td>3,184 ₪</td> <td>7,043 ₪</td> <td>5,680 ₪</td> <td>5,187 ₪</td> </tr> </tbody> </table> מהו סכום תגמול המילואים לו זכאי זיו בעד תקופת מילואים זו? א. 1,421 ₪ ב. 1,393 ₪ ג. 1,624 ₪ ד. 1,989 ₪	חודש	5/2011	6/2011	7/2011	8/2011	9/2011	10/2011	ימי עבודה	22	21	13	23	20	20	הכנסה	5,068 ₪	5,150 ₪	3,184 ₪	7,043 ₪	5,680 ₪	5,187 ₪	שאלה מספר 48.
חודש	5/2011	6/2011	7/2011	8/2011	9/2011	10/2011																
ימי עבודה	22	21	13	23	20	20																
הכנסה	5,068 ₪	5,150 ₪	3,184 ₪	7,043 ₪	5,680 ₪	5,187 ₪																
פתרון																						
חוק הביטוח הלאומי, פרק י"ב: תגמולים למשרתים במילואים.	סעיפים רלוונטיים																					
הסבר הפתרון לפי סעיף 271(א) לחוק הביטוח הלאומי, הימים בעדם ישולם תגמול למשרת במילואים: (1) לגבי שירות רצוף של שבעה ימי מילואים, לרבות כמה תקופות בנות שבעה ימים כל אחת - בעד כל יום מילואים; (2) היתה יתרת ימי השירות במילואים לאחר חישוב התגמול כאמור בפסקה (1), שישה ימים - בעד שבעה ימים; פחתה היתרה כאמור משישה ימים - בעד סך ימי המילואים הנותרים כשהוא מוכפל ב-1.4. זיו שירת 7 שירות רצוף של שבעה ימי מילואים. לפי סעיף 271(א)(1), זיו זכאי לקבל תגמול מילואים בעד 7 ימי מילואים. <u>חישוב סכום ההכנסה לענין תגמולי המילואים:</u> לפי ס' 273 לחוק הביטוח הלאומי: " (א) (1) שכר העבודה הרגיל של עובד... הם סכום ההכנסה בעד רבע השנה שקדם ל-1 בחודש שבו החל שירות המילואים...; סכום ההכנסה המתקבל כאמור יחולק ב-90. (2) סכום ההכנסה לחודש לגבי כל חודש ברבעון, המחושב לענין פסקה (1), לא יפחת מ-68% מהסכום הבסיסי, אף אם לא עבד באותו חודש; (5,547 ₪ נכון ל-2011) (ב) לענין סעיף 272, מי שברבע השנה עבד פחות מ-60 ימים, יהיה שכר עבודתו הרגיל או הכנסתו הממוצעת, לפי הענין, סכום ההכנסה בעד שלושת החודשים שבחר לעצמו, מתוך ששת החודשים שקדמו ל-1 בחודש שבו החל שירות המילואים, והוראות סעיף קטן (א)(2) יחולו לגבי כל חודש שבחר לעצמו כאמור; חל פיצוי לאחר חודש שבחר, יוגדלו שכר העבודה הרגיל וההכנסה הממוצעת בעד אותו חודש בשיעור הפיצוי שחל לאחריו ועד סיום תקופת השירות; סכום ההכנסה המתקבל כאמור יחולק ב-90." ברבע השנה שקדם ל-1/12/2011, זיו עבד 63 ימים (20+23), כלומר, לא פחות מ-60 ימים. סכום ההכנסה של זיו בעד רבע השנה שקדם ל-1 בחודש שבו החל שירות המילואים: $\max(7,043; 5,547) + \max(5,680; 5,547) + \max(5,187; 5,547) = 18,270 ₪$ נחלק את סכום ההכנסה ב-90, ונקבל את "שכר העבודה הרגיל" של זיו: $18,270 / 90 = 203 ₪$ <u>חישוב התגמול ליום:</u> לפי ס' 272(א)(1) לחוק, שיעור התגמול ליום יהיה, למי שבתכוף לפני שירותו במילואים היה עובד - שכר העבודה הרגיל. לפי ס' 272(ב) לחוק, לא יפחת שיעור התגמול ליום מהתגמול המזערי (68% מ"הסכום הבסיסי לחודש", מחולק בשלושים, כלומר 184.90 ₪) ולא יעלה על התגמול המרבי (הסכום הבסיסי כפול 5, כשהוא מחולק ב-30, כלומר 1,359.67). <u>שיעור התגמול ליום:</u> $\max [\min(203; 1,359.67); 184.90] = 203 ₪$ התוצאה: זיו זכאי לתגמול בסך 1,421 ₪ בעד תקופת שירותו במילואים (203 × 7). תשובה א.																						

זיו הוא מורה דרך המדריך תיירים בכלי-רכב שבבעלותו ("רכב אשכול"). לפי הסכם שנחתם מראש בינו לבין חברת "חוה", זיו מדריך במכוניתו תיירים המופנים אליו על ידי חברת "חוה". על פי אותו הסכם, "חוה" משלמת לזיו סך של 1,300 ₪ ליום עבור הדרכת התיירים במכוניתו. האם, לפי צו הביטוח הלאומי הרלוונטי, לענין חוק הביטוח הלאומי, זיו נחשב כעובד של "חוה"? (בחרי את המשפט הנכון ביותר מבין המשפטים הבאים) א. לא. זיו לא נחשב, לענין חוק הביטוח הלאומי, כעובד של "חוה". ב. כן. זיו נחשב, לענין חוק הביטוח הלאומי, כעובד של "חוה". ג. כן, אבל אך ורק אם תחום העבודה וזמני ביצועה נקבעו מראש. ד. לא, אבל אך ורק אם הוא מנהל פנקסי חשבונות עפ"י הפקודה וחוק מע"מ.	שאלה מספר 49.
פתרון	
צו הביטוח הלאומי (סיווג מבוטחים וקביעת מעבידים)	סעיפים רלוונטיים
לפי צו הביטוח הלאומי (סיווג מבוטחים וקביעת מעבידים), מורה דרך, למעט מורה דרך המדריך תיירים בכלי-רכב שבבעלותו, ייחשב לענין החוק כעובד. מעבידו של מורה דרך כזה הוא החייב בתשלום גמול העבודה. אמנם, זיו הוא מורה דרך, אך הוא מורה דרך המדריך תיירים בכלי-רכב שבבעלותו. לפיכך, הוא לא נחשב כעובד, לענין חוק הביטוח הלאומי. תשובה א.	הסבר הפתרון

שאלה מספר 50. בכל בוקר, בדרכו לעבודה, נוהג זיו לעצור ולקיים מצוות תפילת בוקר בצ'יבור בבית הכנסת שבשכונת מגוריו. ביום שני, מיד לאחר התפילה, בשעה הרגילה פתמיד, תוך כדי נסיעתו הישירה והזריחה לעבודה, זיו נפגע בתאונה. עקב התאונה אבד את כושרו לעבוד במשך 12 ימים. האם יש לראות בתאונה זו כתאונת עבודה? (בחר/י את המשפט הנכון ביותר מבין המשפטים הבאים) א. כן, מאחר שהתאונה אירעה תוך-כדי נסיעתו של זיו לעבודה וההפסקה או הסטייה היו כדי לקיים מצוות תפילת בוקר בצ'יבור בבית כנסת שבו הוא נוהג להתפלל. ב. לא, מאחר שהתאונה לא אירעה תוך-כדי עבודתו של זיו ועקב עבודתו אצל מעבידו. ג. לא, מאחר שהתאונה לא אירעה תוך-כדי נסיעתו של זיו לעבודה מבתו. ד. כן, אבל אך ורק אם המעביד אישר לזיו לסטות מדרך כדי להתפלל בבית הכנסת.	
פתרון	
חוק הביטוח הלאומי - ס' 80, ס' 81.	סעיפים רלוונטיים
לפי ס' 80 לחוק הביטוח הלאומי - "רואים תאונה כתאונת עבודה אף אם - (1) אירעה תוך כדי נסיעתו או הליכתו של המבוטח לעבודה ממעונו או ממקום שבו הוא לן אף אם אינו מעונו, מן העבודה למעונו או ממקום עבודה אחד למשנהו, ועקב נסיעתו או הליכתו זו; (2) ... " לפי ס' 81 לחוק האמור: (א) תאונה שאירעה תוך כדי נסיעה או הליכה בנסיבות האמורות בפסקאות (1), (4), (5) או (7) של סעיף 80 אין רואים אותה כתאונה בעבודה אם חלה בנסיעה או בהליכה הפסקה או סטייה של ממש מהדרך המקובלת, כשהפסקה או הסטייה לא היו למטרה הכרוכה במילוי חובותיו של המבוטח כלפי מעבידו, או, לענין פסקה (1) האמורה, בעיסוקו במשלח ידו כעובד עצמאי, או אם יש לייחס את התאונה בעיקר לרשלנותו הפושעת של המבוטח ולא נגרם על-ידיה אי-כושר עבודה לארבעה שבועות לפחות, נכות או מוות. (ב) <u>בנסיבות האמורות בפסקה (1) של סעיף 80 לא יראו כהפסקה או כסטייה של ממש, לענין סעיף קטן (א), אם עשה זאת המבוטח לאחת מאלה:</u> (1) כדי ללוות ילדו לגן ילדים או למעון ילדים או למקום אחר שהשר קבע כמקום שבו נמצא ילד לפי הסדר קבע או להשיבו משם; (2) <u>כדי לקיים מצוות תפילת בוקר בצ'יבור בבית תפילה שבו הוא נוהג להתפלל.</u> תשובה א.	הסבר הפתרון